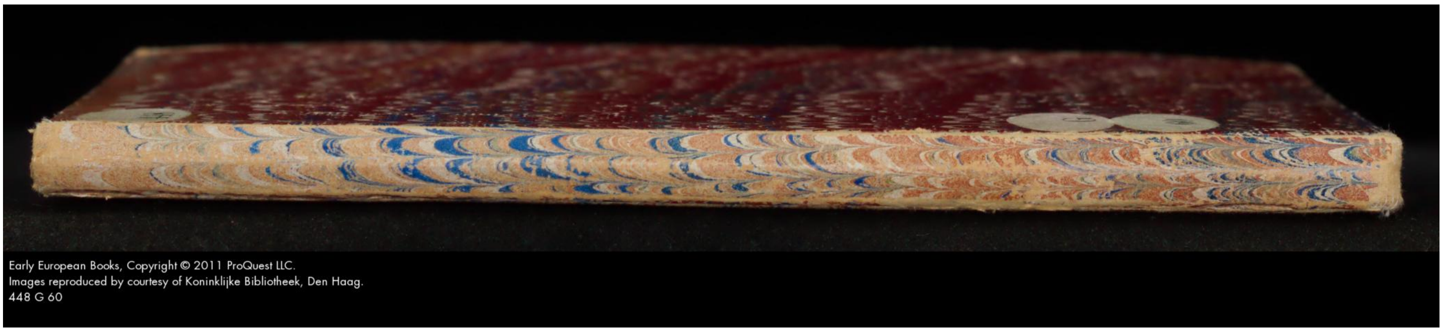
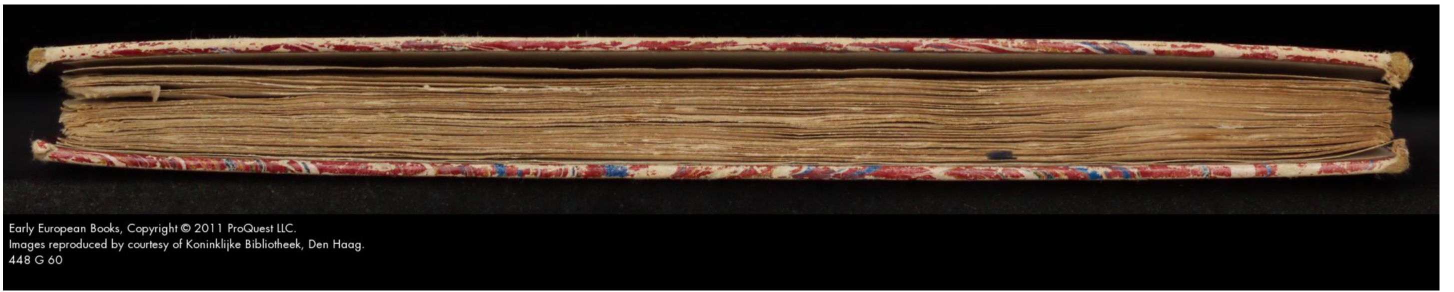
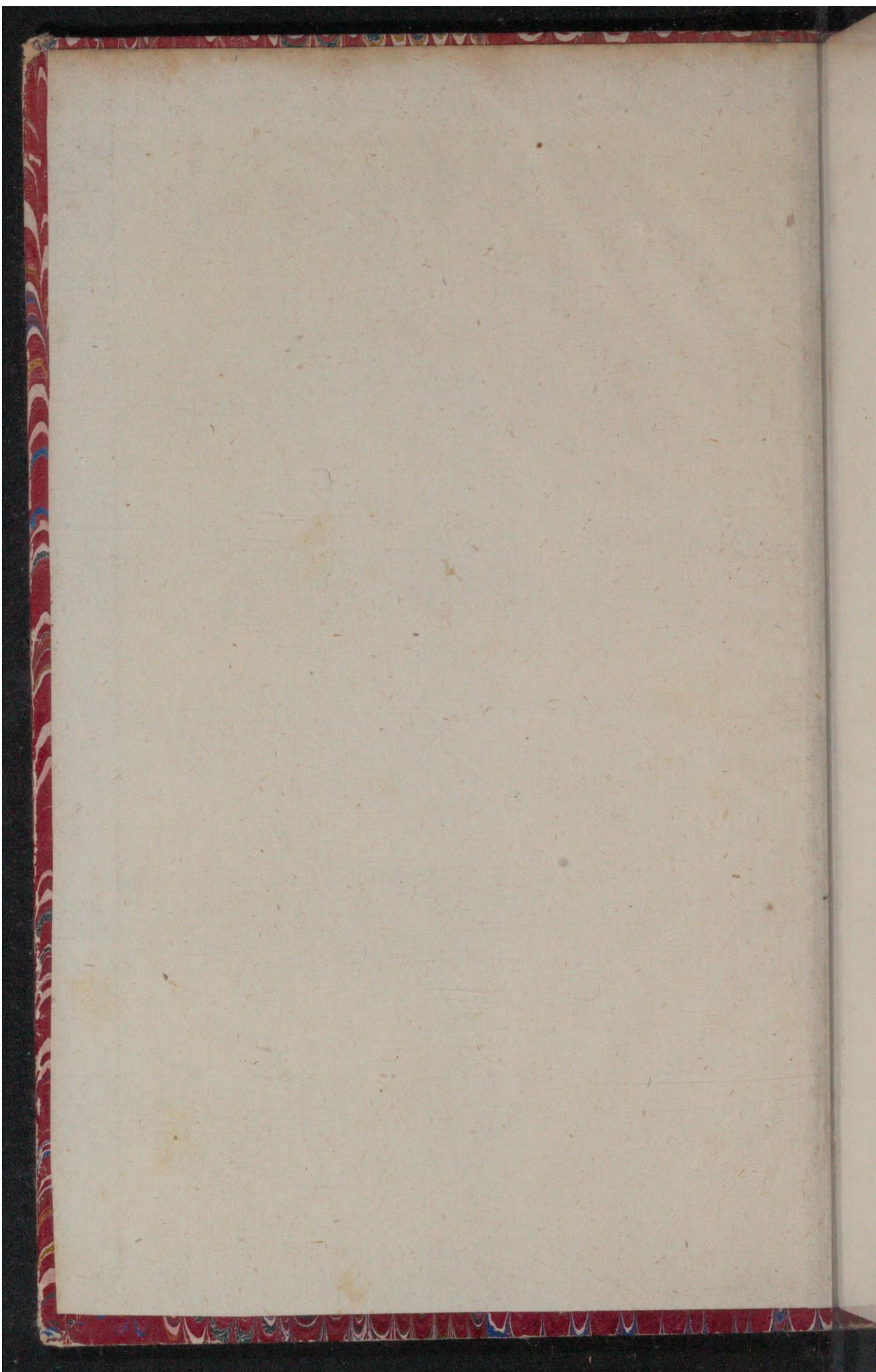

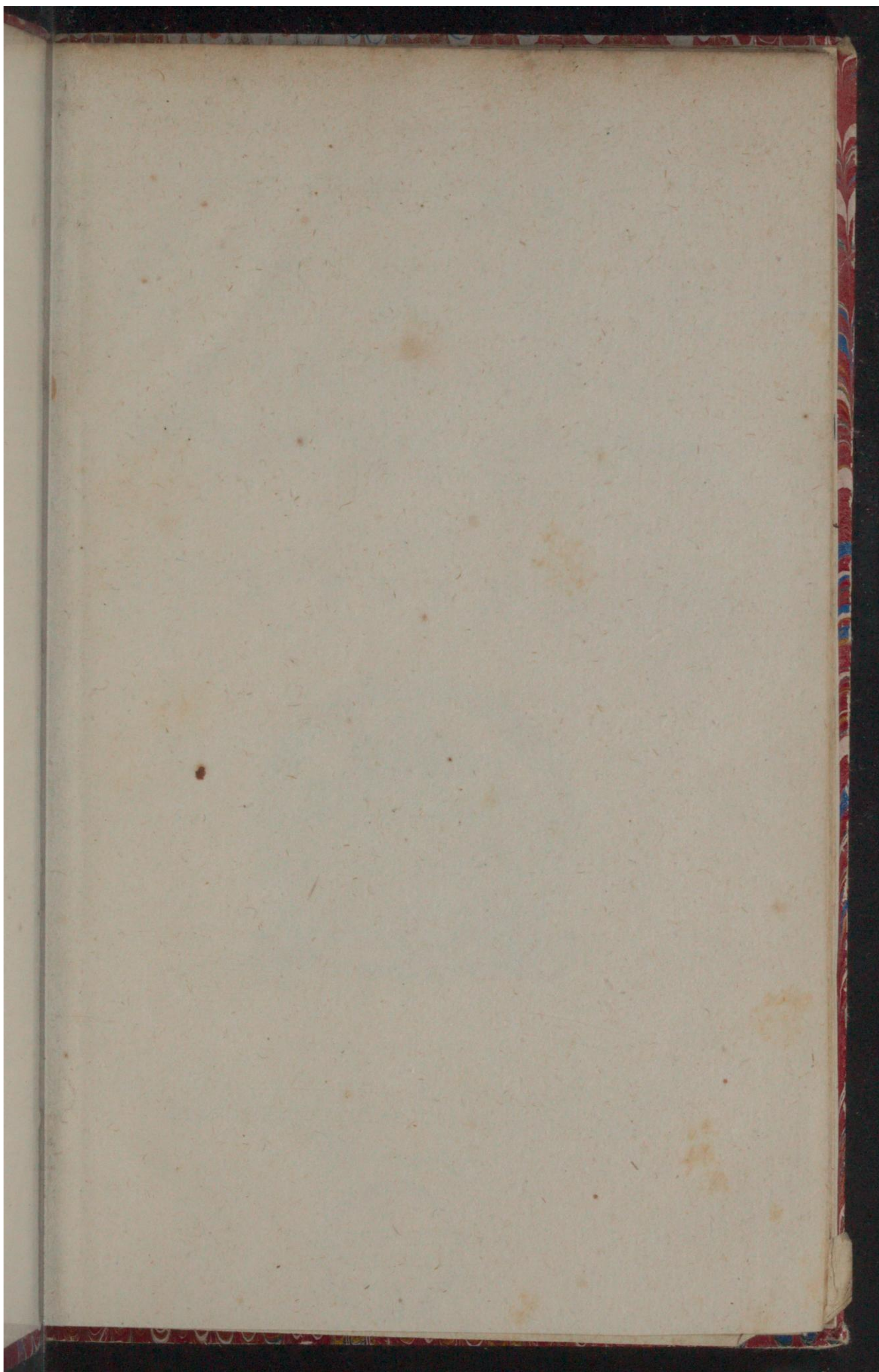

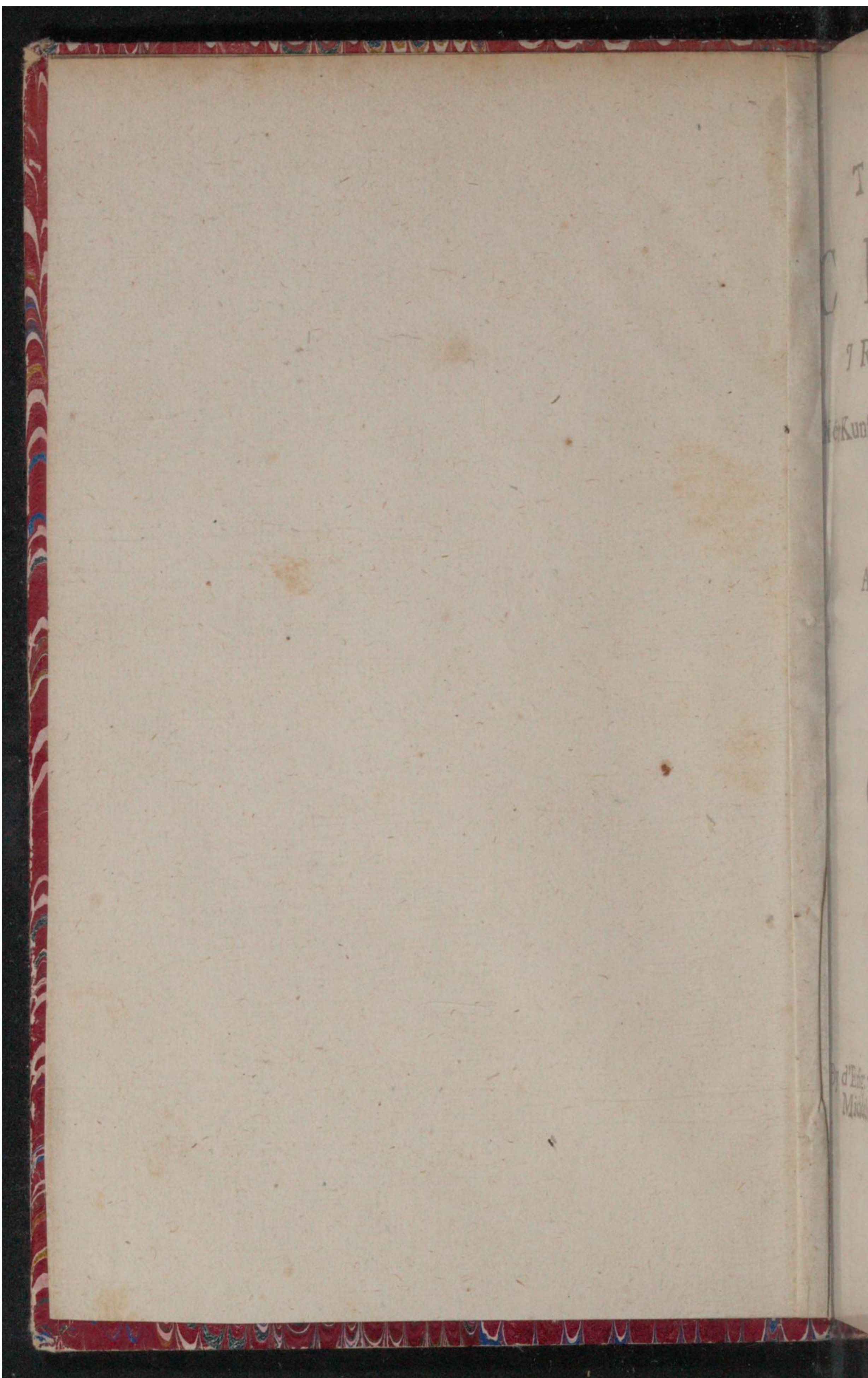

DE TOVERÉS CIRCE,

TREURSPÉL;

Mét Kunst én Vliegwérken, Nieuw Muzyk én Balétten, énz.

Door

A. LEEUW.

TE AMSTERDAM,
By d'Erfg: van JACOB LESCAILJE, op de Middeldam, naast de Vischmarkt, 1690.
Met Privilegie.

AAN
DEN LEEZER.

DIt Treurſpel, uit de Spaanſche Taale, van den Beroemden Dichter Don Pedro de Calderon, getrokken, en door *A. Leeuw*, kunſtig verſchikt, en berymd, met nieuw gemaakt Muzyk, nieuwe Balletten, enz. verſierd, verhooptmen dat de Lief hebberen, gevallen, en het Weez, en Oudemannenhuis, niet tegenſtaande de onkoſten, die daar aan gedaan zyn, voordeelig weezen zal.

De gelukkige uitſlag, die Medea, van Jan Vos, voor eenige maanden gehad heeft, is een groote beweegreden geweeſt, om een Werk van zo moeijelyken omſlag met luſt by derhand te neemen, en met yver uit te voeren.

Om

Om lóf, nóch dank, heeft men die moeiten op zich genomen: want de ervaarendheid doet dàaglyks zien, dat met hoe goeden inzigt, iemand iets van deeze Natuur, by gebrek van ander, en ſtiller ſlag, goede Tooneelſtukken voor den dag brengt, dat hy het eene, nóch het andere heeft te verwagten: het zal, indien 't al wel gelukt, voor eene groote gunſt gerekend worden, dat men maar ſcheutvry van Laſter blyve, over zo eene ſtoutmoedige onderneeminge. Vaar wel.

OP
DE TOVERÉS
CIRCE,
TREURSPÉL.

De aalouthheid der Egiptenaaren
En Grieken, schrander en ervaaren,
Bedekten dikwils 't nutte zaad
Van diepe wysheid, met Sieraad
Van Bloèmen, om hier door de zinnen
Des Vólks te neigen en te winnen.
Al wie leergierig onderzócht,
Wat in die schaaduw schuilen mogt,
Kon door de schors der Fabel dringen
Tót kennisse van grooter dingen.
Op deeze wyz' vólgt Leeuw, *den voet*
Der Ouden, nu hy Circé *doet*
Ter Schouwburg daveren en donderen,
Dat zich een ieder moet verwonderen:
Want de aarde siddert op haar wenk:
Wat weezen heeft, word met een zwenk
Herschapen, door haar Toverkrachten:
De Dieren wis'len van geslachten.
Maar dit 's de Schorss', men merk den zin:
Geen grooter Tovery als Min.

J. S.

PRI-

COPYE

Van de

PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland ende Westvriesland, doen te weten. Also Ons vertoont is by de tegenwoordige Regenten van de Schouwburgh tot Amsterdam. Dat sy Supplianten sedert eenige Jaren herwaerts met hunne goede vrinden hadden gemackt en ten Toonele gevoert verscheiden Wercken, soo van Treurspelen, Blyspelen als Kluchten, welcke sy lieden nu geerne met den druck gemeen wilden maecken, doch gemerkt dat dese wercken door het nadrucken van anderen, veel van haer luyster, soo in Tael als Spelkonst souden komen te verliesen, ende alsoo sy Supplianten hen beroost souden sien van hun bysonder oogwit om de Nederduytsche Tael en de Dichtkonst voort te setten soo vonden sy hen genootsaekt, om daer inne te voorsien, ende hen te keeren tot Ons, onderdanigh versoeckende, dat wy omme redenen voorsz. de Supplianten geliefden te verlenen Octroy ofte Privilegie, ommealle hunne wercken reets gemaeckt ende noch in 't licht te brengen, den tyt van vyftien Jaren alleen te mogen drucken en verkopen of doen drucken en verkopen, met verbot van alle anderen op seeckere hooge peene daer toe by Ons te stellen ende voorts in communi forma. Soo IS 't, dat Wy, de Zake en 't Versoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wesende ter bede van de Supplianten, uyt Onse rechte wetenschap, Souveraine Magt ende authoriteyt deselve Supplianten geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen ende octroyeren mitsdesen, dat sy geduurende den tyt van vyftien eerst achtereenvolgende Jaren de voorsz. werken die reeds gedrukt zyn, ende die van tyt tot tyt door haer gemaekt ende in 't ligt gebragt sullen werden, Binnen den voorsz. Onsen Lande alleen sullen mogen drukken, doen drukken, uytgeven en verkopen. Verbiedende daerom allen ende eenen yegelyken de selve werken naer te drukken ofte elders naer gedruckt binnen den selve Onsen Lande te brengen, uyt te geven ofte te verkopen, op de verbeurte van alle de naargedrukte, ingebrachte ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daer en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier die de calange doen sal, een derde-part voor den Armen der plaetse daer het casus voorvallen sal, ende het resterende derde-part voor de Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met desen Onsen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare schade door het nadrucken van de voorsz. werken, daer door in geenige deele verstaan, den Inhoude van dien te Authoriseren, ofte

te

te avouëren, ende veel min de ſelve onder Onſe protectie ende beſcherminge eenig meerder credit, aanſien ofte reputatie te geven, nemaer de Suppliante, in cas daar in yets onbehoorlijkx ſoude mogen influëren, alle het ſelve tot haren laſte ſullen gehouden weſen te verantwoorden, tot dien eynde wel expreſſelijk begerende, dat by aldien ſy deſen Onſen Octroye voor de ſelve Werken ſullen willen ſtellen, daer van gene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie ſullen mogen maken: nemaer gehouden ſullen weſen, het ſelve Octroy in 't geheel ende ſonder eenige Omiſſie daar voor te drukken ofte te doen drucken; ende dat ſy gehouden ſullen zyn een Exempelaer van alle de voorſz werken, gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onſe Univerſiteyt tot Leyden, ende daer van behoorlyk te doen blyken. Alles op pœne van het effect van dien te verliefen. Ende ten eynde de Suppliante deſen Onſen conſente Octroye mogen genieten als naar behooren: Laſten wy allen ende eenen yegelyken die 't aengaen mach, dat ſy de Suppliante van den inhoude van deſen doen, laten en gedogen, ruſtelyk, en volkomentlyk genieten en ceſſerende alle beletten ter contrarie. Gedaan in den Hage onder Onſen Grooten Zegele hier aan doen hangen, den XIX September. in 't Jaer onſes Heeren en Zaligmakers duyſent ſes hondert vier en tachtig.

G. FAGEL:

Ter Ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

De tegenwoordige REGENTEN van de SCHOUWBURG, hebben het Recht van de bovenſtaande Privilegie, voor deeze druk, van de TOVERÉS CIRCE, vergund aan de Erfg: van JACOB LESCAILJE.

In Amſterdam, de 18: *December*, 1690.

BEDRYVERS.

CIRCE, Aartstoverés.
FLORINDE,
LYBIA,
ASTRÉA,
SYRENA,
THISBE,
DIANIRA,
CLORISBE, } Staatjuffers van Circe.
ULYSSES, Koning van Ithaca.
ANTISTES,
TIMANTES,
POLYDOOR,
ARCHELAUS,
FLORUS, } Medegezéllen van Ulysses.
KLARYN,
LEBRÉL, } Knéchten van Ulysses.
LYCIDAS, Prins van Hetruriën, óf Toskanen.
ARSIDAS, Prins van Trinacria, óf Sicilien.
DE GODINNE IRIS.
DE NIMPHE GALATHEA.
DE GEEST VAN ACHILLES.
BRUTAMONT, } een getoverde Reus.
BRIANDA, } een getoverde Staatjuffer.
BRUNÉL, } een getoverde Dwerg.
Iagers.
Gevolg van Ulyßes en Circe.
Zangſters.
Danßers.

Het Tooneel verbeeld het Eiland Sicilien, van ouds Trinacria.

DE TOVERÉS CIRCE, TREURSPÉL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld een woeste bosschagie, daar in 't verschiet Bergen en Rotsen gezien worden, en een ontstelde zee, daar 't Schip van Ulysses op dobberdt.

ULYSSES, KLARYN. LYCIDAS en FLORINDE *yder een Boom.*

ULYSSES.
WAt Landschap mag dit zyn?
KLARYN.
Wie kan u dat verklaaren?
Wy hebben langen tyd gezwurven op de baaren
Van de ongemeete zee, ons vreemd en onbekend.
ULYSSES.
Ik zorg ons ongeluk heeft hier meê noch geen end,
Vermits al dit gebergt, dat wy hier zien voor oogen,
Heel onbewoond gelykt, om 't woest en wild vertoogen
Vant 't warrig kreupelbosch.
KLARYN.
Deez' naare wildernis
Vertoond ons, dat dit maar een dorre landstreek is.
ULYSSES.
Men speurt hier heen en weêr een deel bemoschte plassen,
Wier kanten heel en al met onkruid zyn bewassen.

KLARYN.

Ik vrees wy zullen hier, in deeze herberg, daar 't
Dus dor en maager is, ontmoeten ſnooder waerd
Als Polyphemus was.

ULYSSES.

Men hoort hier niet als tieren,
En ſchreeuwen en gebrul van ongetemde dieren.

KLARYN.

In 't naar geboomte zit niet anders als geſpuis
Van Uil, en Aap, en Kat, en Raaf, en Vledermuis.

ULYSSES.

De takken hangen vol van allerleije leden
Der beeſten wild en wreed, na 's jaagers wyze en zeden
En zegepraal der jagt.

KLARYN.

't Geeft alles hier een ſchrik,

ULYSSES.

't Geeft alles hier een ſchroom.

KLARYN.

't Is alles yſſelik.

ULYSSES. (ken,

'k Zal met myn zwaerd de dichte, en wyd verſpreide tak-
Van deezen Eik, om plaats te maaken, neder hakken.

LYCIDAS, *in de Boom.*

Ei my ellendige! wat gaat my aan? ach, ach!

KLARYN.

O Goôn! wat zal dit zyn? de Boom is door den ſlag
Voorwaar gewond, en heeft gelyk een menſch geſproken.
Ik heb het klaar gehoord.

ULYSSES.

Het zyn maar yd'le ſpooken.
Kom, langs deeze and're kant maak ik een open baân.
Wat hinderpaalen dat nu voor myn voeten ſtaan,
Die moeten alle omver, en door dit ſtaal ter aarden.

FLORINDE, *in de Boom.*

Ach, ach! men kapt in my, heb meêly, ô vermaarden

On-

Onwinnelyken Held, met myn verdriet en wee:
En steek uw blinkend zwaard tóch weder in de scheê,
Dus te onrecht tegens eene ellendige uitgetrokken.

ULYSSES.

Ik sta voor 't wonder stom.

KLARYN.

Ik ben van angst verschrokken.

ULYSSES.

Dit 's voor 't gehoor geen droom.

KLARYN.

Noch voor 't gezicht geen waan,
Noch spookery.

ULYSSES

't Is zo, ik laat het hakken staan,
Want deeze blaad'ren zich nu rood op de aard vertoogen,
Die straks nóch aan de tak groen hingen voor onze oogen.
Onsterffelyke Goôn, wat bosch is dit tóch, daar
De boomen mensl'lyk zyn?

KLARYN.

Het zal hier nóch al kwaâr
En arger met ons gaan, vermits ik, door de boomen
Van deze wildernis, recht op ons aan zie koomen,
Een troep van wild gedierd, die alle wreed en koen
Gewissl'lyk op ons beide een aanval zullen doen:

Hier verschynen eenige Dieren van verscheide gestalte.

ULYSSES.

Kom, laat ons mannelyk en edelmoedig stryden,
Wy zullen licht elkaâr wel voor de dood bévryden.
Zie daar een wonderwerk! wat óf dit weezen wil?
't Gediert houd zich alleen niet vreedzaam, tam en stil,
Tot teken dat zy ons niet dreigen te overvallen,
Maar hebben even als verwonnen, met hen allen,
Geboogen, weêreloos, en vol ootmoedigheid,
Zich met de borsten op der aarden neêrgeleid.
Zie den gekroonden Leeuw, den Koning aller dieren,
Neigt zich ter neder met gedienstige manieren;

Daar recht hy zich weêr op, aanminnig en gedwee,
Nu ziende landwaard in, en dan weêr naar de zee;
Hy schynt beleefdelyk, met dus recht op te ryzen,
En 't kyken heen en weêr, iet aan te willen wyzen.
O edelmoedig Dier! hoe zal ik dit verstaan?
Wat wyst gy, door dit na de strand te kyken, aan?
Wat wilt gy my door deze aanduidenis ondekken?
Wilt gy dat ik dit woud niet verder in zal trekken,
Daar gy, als Oppervorst en Koning, hebt gebied,
Op dat ik door dit staal geen meerder bloed vergiet,
Van dit verwoest geboomt, daar menschen binnen leeven?
Hy heeft op elke vraag zyn antwoord my gegeeven,
En met zyn knikkend hoofd, en vriendelyk gelaat,
Op alles my getoond dat hy myn reên verstaat.
Wel, laaten wy dan, door het onderrecht van deezen
Verkondigbaren Leeuw, het Lot gehoorzaam weezen;
Vermits dit stomme dier gewis van ons begeerd,
't Geen hem door inspraak van het Noodlot is geleerd.
Sa! lustig dan Klarin, laat uw geroep doorbooren
Dit naar afschuw'lyk Bosch, op dat ons volk mag hooren
Dat ik in aller yl wil vlugten hier van daan,
Om 't naakende gevaar by tyds op zee te ontgaan.
't Schynt dat ons Jupiter wil redden en bewaaren.
Flus koozen wy het land, nu kiezen wy de baaren.

KLARYN *overluyd.*

Hoort, Medebroeders van Ulysses, die nu stout
En moedig heenen loopt door dit getoverd woud,
Verlaat dit naar gewest, en wilde en woeste plekken,
Koomt weder ras te scheep, Ulysses wil vertrekken.]

ULYSSES.

Zie daar al weêr op nieuw een wonderteken, ja,
Een aanbeduidenis daar ik verstelt voor sta.
Terwyl gy bezig waard uw stem te laaten hooren,
En die liet klinken in ons Medemakkers ooren,
Heeft al dit wild gediert, met brullend naar gerucht,
Als of 't iet klaagen wou, weemoedelyk gezucht.

KLARYN.

Zy zyn al vlugtende te zaamen doorgeslopen,
En met een zacht gedruis ten boschwaard ingeloopen.

ULYSSES.

Ik sta hierom, voorwaar, in groote ontsteltenis.

KLARYN.

'k Meen dat myn bange vrees noch al veel grooter is.

TWEEDE TOONEEL.

ANTISTES, ULYSSES, KLARYN.

ANTISTES.

O Goôn! wat Land is dit?

ULYSSES.

Antistes, om wat reden
Keerd gy zo zeer verbaast?

ANTISTES.

Hoor met op merkenheden
Hier tóch eens de oorzaak van, die ik u zal verslaan.
Wy trokken, op uw woord, manmoedig hier van daan,
En hakten met ons zwaard het kreupelbosch ter neder
Daar 't ons den doorgang sloot, en dwaalden heen en weder
Met moeiten en met kracht, om ernstig te bespiên
Wat voordeel dat ons van dit Landschap mógt geschiên:
Maar midlerwyl wy aan deeze opgedaane kusten,
In schaâuw van bosch en berg, ons dachten te verlusten,
Wierd alles yd'le waan, en deerlyk misverstand,
Vermits ons 't ongeval haar magt zo wel op 't land,
Als op de zee vertoond: want koomende te doolen
Door veel verscheidene Speelgaarden, heggen, holen,
Belommerd en doorwrocht heel overkonstig, raar
En fierlyk, door dien groote ervaaren Konstenaar,
Den wyzen gryzen Tyd, vol goddelyk vermoogen,
Zo is, terstont hier na, verschenen voor onze oogen,
In 't hoog en diep gebergt, een wonder prachtig Hof,
Zo hemelhoog gebouwd, van onwaardeerbre stof,

Dat haar verhevenheid, voor 't keurig oog, verwekte,
Dat zy de lucht een wolk, 't gebergte een rots verstrekte.
Zo dra de wedergalm vans ons vrblyd gerucht,
Tot voor haar poorten toe gegaan was door de lucht,
Terwyl dat berg en bosch van onze komst gewaagden,
Zie daar, een braave Rei welopgetooide Maagden
Ter Hofpoort koomen uit, wier vleijende gelaat,
En vriendelyk onthaal, ons zo ter herten gaat,
Dat wy door dit vertoog niet anders denken konden,
Of hadden hier een troon voor onze smart gevonden,
Een haaven vol van rust na zo veel ongemak,
En voor ons ramp en wee een heilzaam veilig dak.
Hier op, na deze schaar van zeerbeleefde vrouwen,
Verscheen een Beeld, zo schoon, dat wy, door haar te aanschouwen,
Ons beelden in, dat zy, vol goddelyke kracht,
In weêrwil van Diaan, hier daag'lyks ging ter jagt;
Haar glans had ons verrukt, en geen van ons kon gissen,
Of 't was de Boschgodin van deeze wildernissen,
Wie zyt gy? was haar vraag, met staatelyk gezicht:
En zynde al ietwes nu op haare vraag bericht,
Terwyl ik bezig was, om vorder te verhaalen
Ons ongemak op zee, en langgeleede kwaalen,
Liet zy, met veinzende meêdogenheid, heur stoet,
Tot een verfrissing van ons afgemat gemoed,
Een kostelyken drank aan onze Makkers langen;
Maar naauw'lyks had de borst het giftig nat ontfangen,
Of 't liep hen in der yl, met een benaaude smert,
In duld'loos ongeduld gezaamentlyk naar 't hert;
Huune ogen wurpen vier als opgezwolle padden:
Kort, al de gene die hier van gedronken hadden,
Zyn, door die dronkenschap, niet voort geborsten uit
Alleen in wild getier, en ysl'lyk dol geluid,
Maar wierden ook vervormd van lichchaam en van leden,
Het lyf verloor zyn stal van boven tot beneden.
Hun menschelyke vorm wierd beestelyk. wie heeft

Zo ongemenen zaak en wonder ooit beleefd?
Wie immermeer gezien zo vreemde toveryen?
Zo een herſchepping ooit gehoord voor onze tyen?
Nu zult gy, ô verwaande en laffe Grieken zien,
(Zo ſprak de Toveres) *waar henen, en tot wien*
Gy heden zyt geland: en hoe dat Circes tooren
Den ſtouten Reizeger kan ſtraffen na behooren,
Die met hoogmoedigheid durft naderen dit Ryk,
En deez' verboode plaats, myn wooning, en myn wyk.
Ik, die van 't giftig nat, gelyk ons Metgezellen,
(Vermits ik bezig was ons onheil te vertellen)
Juiſt niet gedronken had, nu ziende 't groot gevaar
Dat my te wachten ſtond, gaf my ter vlugt van daar,
Met zulk een haaſtigheid dat Circe 't niet kon merken;
Want hy is niet alleen voorzichtig in zyn werken,
Die 't nakende gevaar by tyds den rugge bied,
Maar die de tovery der Schoonheid zelf ontvlied,
Die, ſtreelende 't gezicht, vervoerende de zinnen,
Der mannen herten kan betov'ren en verwinnen.
Dit 's 't geen my wedervoer, en doe u dit verſtaan,
Op dat wy vlugtende ons van deeze Sphinx onſlaan.

ULYSSES.

Zal 's Hemels toornigheid dan nimmer eens bedaaren?
Moet Griekenland altoos, ô Venus! wedervaaren
Uw ongerechte wraak?

ANTISTES.

Zien wy, dat ons den tyd,
Door eene onnutte klagt, niet vruchteloos ontglyd,
Waar door wy mogten ons gelegenheid verliezen;
Vertrekken wy van hier, laat ons de zeekant kiezen.

ULYSSES.

Hoe! zullen wy dan, met een onbermhertig hert,
Ons Medebroeders dus verlaten in hun ſmert?

KLARYN.

Wat raad? wy kunnen tóch met in gevaar te raa' en,
Hun beeſtelyke vorm niet weder menſch'lyk maaken.

ULYSSES.

O Juno! nademaal dat Venus, tot uw ſmaad,
Der Grieken hoonſter is, en brouwt ons al dit kwaad,
Waarom komt gy uw leed met weêrwraakniet vergelden,
Als een Beſchutſter van uw onderdrukte Helden?
Gedenk, ten aanzien gy van Paris waard gehoont,
Hoe gy u, door ons ſtaal, bloeddorſtig hebt getoont
Op Ilium; gedenk, hoe wy wraakgierig ſtaaken
Het blak'rend Griekſche vier in Troyens hooge daken;
Wiens ongebluſten brand, op heuvelen van rook,
Noch door de lucht verſpreid zyn vonken en geſmook,
Ach! moeten wy, om uw gelede hoon te wreeken,
Staâg lyden zo veel ramp, van hemelhulp verſteeken?
Volſchoone Schatgodin, kom, redder onzen ſtand,
En ruk ons uit de magt van Venus wreede hand.

Iris, op 't geluid van heel zacht Snaarenſpél, daald neder op haar Boog ſtaande in een lucht van wolken.

DERDE TOONEEL.

IRIS, ULYSSES, ANTISTES, KLARYN.

IRIS.

IK kom, gehoorzaam, met myn Reijen,
Myn wieken door de wolken ſpreijen.

ULYSSES.

Ei zie! den uitgeſtrekte en geſchakeerden boog,
Van purper, groen, en geel, vertoond zich, van om hoog,
In een bewolkte lucht, wiens glans en hellen luiſter
Beflikkert ons gezicht, en maakt onze oogen duiſter.

ANTISTES.

Dat wy nóch in de gunſt der hoge Gooden ſtaan,
Wyſt ons den Hemel, door dit vredeteken, aan.

ULYSSES.

Waar op men ziet geveſt die ſchoone Nimph, boodinne
Van Juno. By aldien gy my, ô Koninginne
Van wolken en van wind, ſchoone Iris, waardig acht,

Dat gy van boven komt verſchynen op myn klagt,
Zo wilt my nu, in al deez' wederwaardigheden,
Uw goddelyke trooſt, en hemelſpraak, ontleeden.

IRIS.

De Koninginne van de Goôn,
Voorziende, van den Oppertroon,
Uwe al te droevige ongelukken,
Die u hier dreigen te onderdrukken,
Zend my van 't hooge ſtarrendak,
Op dat gy op haar gunſt moogt roemen,
Met dezen waarden hemeltak,
Geſierd met allerleije bloemen,
Die Circes konſt en vuil fenyn
Geheel en al zal kracht'loos maaken,
En u een tegengift zal zyn,
Als gy haar Drank hier meê zult raaken;
Maar wacht u wel voor al, dat gy
Uw kloeke en overwyze zinnen,
Door kracht van Minnetovery,
Nocht zoet gelonk, laat overwinnen.
Gy weet myn laſt nu en uw plicht,
Dies ga ik weder met myn Reijen,
Myn wieken door de wolken ſpreijen,
Mits myn Gezantſchap is verricht.

ULYSSES.

Dienſtvaardige Iris, mond van Iuno, trek uw glanſſen
Zo haaſtig niet weêr op, naar 's hemels hooge tranſſen;
Vertoef een weinig tóch, op dat u werd getoond
De groote dankbaarheid die in myn boezem woond.

ANTISTES.

Zy heeft heur licht en glans en helderheid, onze oogen,
In 't veld van de open lucht, al te eenemaal ontoogen,

ULYSSES.

Nu vrees ik voor de magt van Circe niet met al,
Mits 't Noodlot zich erbarmd in dit ons ongeval.
Wel aan, zien wy nu voort, in aller yl, te koomen,

Daar deeze Toveres haar wooning heeft genoomen;
Gy zult ons Medemaats, door 't onderſteund geweld
Van myne dapperheid, weêr daadlyk zien herſteld.

ANTISTES.

Na dat ik hooren kan, komt zy ons daar ontfangen,
Met aardig ſnaargeſpel en zoete maatgezangen;
Heur Maagdenrei gaat voor, zy volgt alleen op 't leſt,
Gelyk een Aardsgodin van dit, vervloekt Geweſt.

VIERDE TOONEEL.

CIRCE, LYBIA, ASTREA, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA, *by haar hebbende Kruik, Kelk, en Handdoek.* ULYSSES, ANTISTES, KLARYN.

Gezang.

Ter goeder uur komt hier,
In Circes blyde laanen,
Ulyſſes, kloek en fier,
De geeſſel der Trojaanen:
Ter goeder uur komt hier,
Ulyſſes, kloek, en fier,
Hy zy vry buiten ſchroomen,
En heel met ons verblyd,
Mits hy hier is gekoomen
Ter goeder uur en tyd.

CIRCE.

O zalig uur! waar in, aan deeze ſtrand, verdwaalden,
Den allereêlſten Griek, die ooit de Zon beſtraalden,
Als overwinner, van de woeſte onſtuimigheid
Der bulderende zee, nóch niet ter neêr geleid,
Vol ſtorm en onweêr, en verderffelyke Orkaanen:
Derhalven kom ik u een weg van vreugde baanen,
Tot myn vermaak'lyk Hof, gelyk zo waard een Gaſt,
En koninklyk en Held, de wyze Ulyſſes paſt.
Dan nademaal den dorſt is een der grootſte plaagen,
Die vaak, den Reizeger moet lyden en verdraagen,
Vertraag ik niet, om u, tot lichting van uw ſmert,

En

En tot een tuige van myn edelmoedig hert,
Deez' waarde godendrank en néctar toe te brengen;
Aanvaartze dan, om voort wilvaardig toe te plengen.
Aan d'oppermoogendheid van Jovis, aan de pracht
En groote weetenschap van Juno, aan de magt
En strenge wapenen van Mavors, aan de hairen
En wondre schonigheên van Venus, aan de baaren
En wyde stroomen van Neptunus, aan 't beroemd
En kuische leeven van Diana, aan 't gebloemd
En lieffelyk gebloos van Flora, aan de glanssen
En straalen van Apól, die hem het hoofd bekranssen,
Ja! in het kort, vat aan, en pleng het aan de Min
Den God der Liefde zelfs.

ULYSSES.

O schoone Jaagerin!
Die, als een tweede Auroor, deeze eeuwig duist're Daalen
En Bergen, door uw glans en Godheid doet bestraalen,
Dien Reizeger ter zee, dien 't kwellende verdriet
Barmhertig, en 't Geval steeds tegenspoedig ziet;
Dat naaubehouden schip, 't geen dorstig komt doorvaaren
Het grondelooze nat; dien Dolfyn, die de baaren
Doorvloogen heeft, gelyk een vogel 't wyde veld
Van d'ongemeete lucht, die, zeg ik, ondersteld,
En acht zich inder daad gelukkig, nu zyn lyden,
Door onverwachten troost, veranderd in verblyden:
En juist, als hem de dood veel aangenaamer was,
Als 't lieve leeven zelfs, dewyl hy, noch dit pas,
Ootmoedig óffer, voor uw Altaars wou verstrekken.
De Néctar, die gy, met uw gunst aan my te ondekken,
My aanbied, en waar meê my uwe godd'lyk heid
Verwelkoomt, in 't onthaal dat myn geluk voorzeid,
Aanvaarde ik dankbaarlyk, hoe wel uw groot vermoogen
My brengt ontzach en vrees, en maakt als opgetoogen,
Ja zo, dat ik uw gunst my gansch onwaardig acht,
't En zy eerst rechten dank aan u zy toegebragt
Door and're lippen, die met beter dankbaarheden

Be-

Betoonen, dat de Goôn, geen menſchen hier beneden,
Zo waarden gift als dit allenig waardig zyn:
Derhalven, op dat ik my inder daad, noch ſchyn;
Verwaaten draag, zal ik voor eerſt, in dit ontmoeten,
Dit koſtelyke nat met dezen Bloemtak groeten.

Ulyſſes ſteekt den bloementak in den Kelk, en uit de zelve verryſt een Vlam.

LYBIA.

Ik ſchrik! wat 's dit?

ASTREA.

Hy heeft uit water vlam verwekt.

CLORISBE.

Wat wonder ziet myn oog!

CIRCE.

Hier werd myn liſt ondekt.
Vergramde Hemelgoôn, wiens magt komt my berooven
Van myn beroemde Konſt?

ULYSSES.

Een Godheid van daar boven,
Die al uw tovery heeft krachteloos gemaakt:
En door wiens hemelheul ik herwaards ben geraakt,
Tot heil der geen, die hier hun menſch'lyk weezen derven;
Dies zult gy, Toverés, door myne handen ſterven,
Op dat de diepe Hél uw booze ziel verzwelgd.

CIRCE.

Schoon ik wel heb verdiend dat my uw ſtaal verdelgd,
Zo is het voor een Held, ja een der aardſche Goden,
Geen roem, noch zegenpraal, een zwakke vrouw te doo-(den;
Vermits de dapperheid van eenig oorlogsman,
Op een verwonnene geen eer, behaalen kan;
Noch minder op een vrouw; dies moet gy overweegen,
Dat ik tot tweemaal toe bevryd ben voor uw degen.

ULYSSES.

Als een verwonne vrouw, verkrygt gy licht van my
Dat ik u 't leeven ſchenk, al is het ſchoon dat gy
Geen eens, maar duizendmaal, door uwe argliſtigheden,
Het

Het ſterven hebt verdiend: maar't heeft ook meê zyn reden,
Dat gy myn zwaard niet eer gekeerd ziet in zyn plaats,
Voor gy te voorſchyn brengt al myne Medemaats.

CIRCE.

Die voorſlag, en nóch meer, kan ik in geen manieren
U weig'ren. Hoort, hoort toe, gy redelyke Dieren,
Gy Metgezellen van Ulyſſes, fluks, verſchept
Uw weezen, dat gy door myn konſt verwiſſelt hebt.

VYFDE TOONEEL.

TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, LEBREL, *veranderd van beeſten in menſchen, yder uit een byzondre plaats.* ULYSSES, ANTISTES, KLARYN, CIRCE, LYBIA, ASTREA, CLORISEE, DIANIRA, THISBE, SYRENA.

TIMANTES.

WAt zag ik my in een boos Tygerdier herſchapen.

POLYDOOR.

Veranderd in een Leeuw, heb ik een wyl geſlaapen.

ARCHELAUS.

Ik zag my als een Draak, die vuur en vlamme ſpoog.

FLORUS.

Ik was een Beer, die dol door boſch en bergen vloog.

LEBREL.

Ik was een Zwyn, en heb nóch van dien aart behouwen.

CIRCE.

Nu moogt gy al uw volk in vryheid weêr aanſchouwen.

ULYSSES.

Myn waarde vrienden, nu zyt gy weêr uit uw druk.

TIMANTES.

Wy kuſſen alle uw knien van wegen zulk geluk.

CIRCE.

Hoewel uw volk terſtont my ietwes van u zeiden,
Wie dat gy zyt, en wat uw herwaart heenen leiden,
Ik luiſter evenwel nóch echter met verſtand.

ULYSSES.

Het vruchtbaar Grieken is myn lieve Vaderland,
Daar ik myn eigen naam Ulysses heb gekreegen;
En alhoewel staâg tot de Letterkonst geneegen,
Nóchtans ik in den Kryg zo zeer geoeffend ben,
Dat ik het zwaard zo wel kan hand'len als de pen.
'k Heb Trojens oorlog meê van vooren aan begonnen,
Ja, 'k mag wel zeggen, ik heb Trojen overwonnen;
'k Ben echter niet gezind, dat ik vernieuwen zal
Het jammerlyk verhaal van haaren droeven val,
Dat Venus die, zo lang als zy begeerd, beklaage,
't Is my genoeg dat ik Achilles wapens draage,
En is haar Eigenaar nu niet zo klock als hy,
Ten minsten dat hy wel zo arriglistig zy.
Ik heb zes jaaren lang gekruist Neptunus baaren,
En op een houte kiel den Aardkloot omgevaaren.
Ik heb een slaaf geweest van Polyphemus haat,
Die ik (na dat hy zich had met het vlees verzaad
Van zes van myn gevolg) om my van hem te wreken,
Door listigheid en kracht, het oog heb uitgesteken,
Dat hem recht in den stam van 't voorhoofd stond gevest.
Toen zeilden wy van daar naar Eölus gewest,
Daar deezen Vorst, mits hem ons onheil heeft verdrooten,
De winden t'zaam heeft in een ossenhuit beslooten,
Die ons, door Venus haat, steeds plaagden als onzind,
Behalven maar alleen de zwoele westewind,
Dewelk ons dienstig was om naar ons Land te vaaren:
Maar als wy in 't gezicht van Ithaca nu waaren,
Terwyl ik my wat had begeeven tot de rust,
Wierd een van ons, wat in den zak mogt zyn, belust,
Te zien, en meinend' daar een Rykdom in te vinden
Sneed hy den zelven op; daar vloogen al de Winden
Als uitgelaaten dol en raazend weder heen,
En hebben ons op nieuw, met zulk geweld, bestreên,
Dat wy in korten tyd ons zelven weder vonden,
Daar Eölus de Wind had in den zak gebonden:

En hoe ik ſedert weêr by hem om byſtand bad,
Eöol heeft met myn kwaal geen deernis meer gehad.
Wy lichten 't anker weêr, ſchoon tegen wind en wolken;
En kwaamen eind'lyk by de Leſtrigoner volken,
Wier Koningin zo wel heel ſchrikk'lik was in 't oog,
Wanneer men haar bezag, als dat zy berreghoog
Van lyfsgeſtalte was; hier wierden al myn ſcheepen
Verzonken, en myn maats, voor mondkoſt, aangegreepen;
Zo dat my van myn volk en vloot niet overſchiet,
Als deeze liên, en 't ſchip, dat gy daar leggen ziet.
Dus afgeſólt door 't lot, en van de dolle winden,
Aandeeden wy dit Land, om hier ons heil te vinden;
Maar 't gaat hier anders toe, als ons vermoeden was;
Gy handeld yſſelyk; dat kunnen nóch dit pas,
Behalven wy al t'zaam, deeze eikeboomen tuigen,
En al de Dieren, die gy zuchtende doet buigen
Voor uw bezweeringen, en wreede onmenſch'lykheên.
Dóch nademaal ik van den Hemel heb gebeên,
Dat ik verzekerd ſtà voor uwe toveryen,
Zal ik my door de vlugt van uwe ſtraf bevryen,
Om weder op een nieuw, de baaren, fel en ſtrang,
Van kronkelend kriſtal (die zo veel jaaren lang
My hebben als vergaſt) kloekmoedig door te peilen.
Ontwind dan andermaal uwe ingetrokke zeilen,
Gy vluggen Dolfyn, ſnyd, en krult het zilv'rig nat
Al weder met uw kiel. myn Medebroeders, dat
Ons ſchip de vrye zee wêer kieze, zonder beiden,
Om na der Goden wil ons alle te geleiden.

CIRCE.

O welbeſpraakten Griek, aan wien dit veld van glas,
En deeze rots van ſneeuw, zo lang een woonplaats was,
Wil u zo haaſt niet weêr, door ſchrik, of iet gedreeven,
In nood en zwaarigheid van zeegevaar begeeven;
Te meer vermits gy u, voor ramp en ongemak
Hier vry verzeek'ren moogt, door uwen Bloementak,
Die als een tegengift, de krachten der fenynen,

En alle tovery, doet vlugten en verdwynen.
Doch op dat gy verstaat, wat jammerlyken druk
Gy overwonnen hebt, door 't heil van uw geluk,
Zal ik deshalven u eens alle myn bedryven,
Zo bondig als ik kan, en wie ik ben, beschryven.
Die blaakerende Toorts, wiens glans het al verlicht,
't Geen wy van hier beneên bereiken door 't gezicht;
Die ziel van yders geest, die zuiv're leevens ader;
Die alverkwikbre Zon, is myn doorluchte Vader.
Myn Moeder Hecaté my in Thessaaljen wan,
Daar myne Nicht Medee en ik, twee wond'ren van
De Schoolen zyn geweest; mits wy, door een ervaaren
En grooten Konstenaar in alle konsten waaren
Heel uitgeleerd; zo wel in Wapenoeffening,
Als in de Letterkonst; ja, ons geleertheid ging
Zo vere, dat wy bei derhalven, allerwegen,
De naam van wond'ren der volmaakte wysheid kreegen;
Door dien, wanneer een Vrouw, met yver en begeert,
Zich tot de lett'ren of tot wapenkunde keerd,
Gemeenlyk of altyd de Man zal overtreffen:
Waarom ook dit geslacht, dat meê wel kon bezeffen
Dat hunne glans zou zyn door onze glans verdoofd,
Ons heeft verbannen, en van dit gebruik beroofd.
Ik heb my, door myn lust en oogmerk aangedreeven,
Hier op dit Eiland van Trinacriâ begeeven,
Daar ik, in Ethnas oog, en Lilybees gezicht,
Deez' marm're zuilen, en lustgaarden heb gesticht;
Daar ik dit groote bosch, deeze allerleije boomen,
Dit onbetreên gebergt, heb, door myn konst, doen koomen,
Nu weet gy wie ik ben. maar schoon de Zon, de Maan,
En Sterren, op myn woord, my strak, ten dienste staan;
Schoon ik de Zee ontstel, Gebouselen doe beeven,
Het Aardryk open splyt, Gebergt en Róts doe leeven,
De Menschen van gedaant verwissel, en verkeer',
Zo buig ik nochtans nu voor uwe voeten neêr:
En smeek u als een vrouw, gebiê als Keizerinne,

Ver-

Verzoek als wyze, ja begeer als Aardsgodinne,
Dat gy tóch niet vertrekt; voor gy des noodlots ſtraf,
Die u zo veel gevaar en tegenſtribb'ling gaf,
Geheel verwonnen hebt; verblyf, op myn behaagen,
Hier eene zek'ren tyd, óf maar een weinig daagen,
Gy zult myn ſtraffigheên, alt'zaam, op uw gebien,
In goedertierenheid, en gunſt veranderd zien;
Dies band alle achterdócht van onruſt uit uw zinnen,
En leer ſtraks, door een eiſch, hoe trouw wy u beminnen.

ULYSSES.

Zo eiſch ik, dat gy my eens duidelyk vertrekt,
Wie die twee Zielen zyn met ſchorſſen overdekt,
En om wat reên gy hen veranderd hebt in Boomen;
En laatze dan herſchept weêrom te voorſchyn koomen.

CIRCE.

Die Boom beſluit in zich de Godd'lyk ſchoone ziel,
Van die ik tot Vriendin en hertonſluitſter hiel.
In deezen is de ziel eens Jongelings gezeeten,
Door ſchipbreuk hier geland, Prins Lycidas geheeten,
De moedige Erfheer van Toskaanen, deeze twee
Zyn door myn konſt geraakt in dit verdriet en wee,
Om dat zy wulps en ſtout, van minluſt overwonnen,
Bêi hebben 't hoog ontzach van myn Paleis geſchonnen;
Want alhoewel ik ſteeds na alle wreedheid tracht,
De minnezucht voor al ik ſtraffens waardig acht:
Ja zo, dat Arſidas, dien dapperen, lofwaarden,
Beleefden Jongeling, en edelen, vermaarden
Trinacriaanſchen Prins, uit wiens beroemd gebied
Door my ontweldigd zyn de Bergen, die gy ziet,
Al wiſt ik ſchoon dat hy hier herwaart was gekoomen,
Om dat hy heel was van myn ſchoonheid ingenoomen,
Van my geen grooter gunſt noch weldaad is betoond,
Als dat ik hem tót nóch zyn leeven heb verſchoond.
Dóch nademaal dit is den eerſten eiſch van allen,
Die gy dusdanig eiſcht, laat ik ze my gevallen.

Wel aan dan, dat Florinde, en Lycidas 't gezicht
Weêrom genieten van 't aanlokkend Hemels licht.

ZESDE TOONEEL.

LYCIDAS, FLORINDE, *van Boomen in Menschen veranderd.* CIRCE, ULYSSES, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, KLARYN, LEBREL, LYBIA, ASTREA, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA.

LYCIDAS.

Beneveld in 't gedacht; by na ontbloot van reden;
De geest verdrukt; de ziel vol reedloosheden;
Het hert beklemt; de stem gelyk aan band;
Schier zonder wil, geheugen, en verstand,
Ben ik een wyl geweest met eene schors omtoogen:
En was ik als ontzind, door ûw gevreesd vermoogen,
Waarom naamt gy 't gevoel my niet met een?
De straf die ik heb van uw hand geleên,
Om dat ik liefde droeg tot deeze Maagd Florinde,
Was niet als vrucht'lôos onderwinde';
De Boomen minnen staâg; en daarom, schoon of gy
My in een Boom verschept, blyft my de min'lust by;
Ook myn Geboortestar, die niet is te overwinnen,
Parst my gedurig, tot het minnen.

FLORINDE.

De Mensch ontfing, door 's Hemels wys beleid,
Een ziel begaafd met reên, gevoel, en groeizaamheid;
Het Stomgediert wierd eene ziel gegeeven
Van minder aart, dat is: gevoel, en groeizaam leeven;
't Gewas ontfing een ziel van groeizaamheid alleen.
Drie zielen zyn 't, in drie hoedanigheên.
Zo lang ik dan heb reden en gevoelen,
Tracht gy vergeefs myn min tot Lycidas te koelen;

Want

Want of gy my verſchept in zulk een ſtaat
Daar gy my in een ſchors een groeizaam leeven laat;
Dat 's dat gy my doet in een Boom verkeeren,
Om door die ſtraf het minnen te verleeren,
Zo gy my 't leeven niet ontroofd.
Ziet gy myn' min nooit uitgedoofd.

CIRCE,

Dat gy nu bêi weêr zyt als van de dood verreezen,
Daar moet gy deezen Held, myn Gaſt, voor dankbaar weezen.
Maar wacht een grooter ſtraf, indien gy weêr ontvlamd.
In ſtoute minneluſt, en my op nieuw vergramd.

LYCIDAS.

Ik ben, o dapp'ren Held, door u, gelyk herbooren!

FLORINDE.

Ik zie, door u, den dag, gelyk als van te vooren.

CIRCE.

Wel, op dat nu voortaan, de Zee, Gebergte, en Dal,
Van vreugde nagalm geeft, zoo laat het bly geſchal
Van ſnaarenſpel, en zang der Maagden, weêr beginnen.
Ik volg u, met myn Gaſt, en welvernoegde zinnen.

Gezang:

Ter goeder uur komt hier. ...

Einde van het Eerſte Bedryf.

TWEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld een Lusthof, daar in 't verschiet het Paleis van Circe gezien word.

CIRCE, LYBIA, ASTREA, FLORINDE, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA.

LYBIA.

MEvrouw, hoe dus bedrukt?

ASTREA.

Wat ramp komt u verzellen?

CLORISBE.

Wat brengt u deeze smert?

DIANIRA.

Wat mag u dus onstellen?

THISBE.

Wat is de reden dat uw hert dus is bezwaard?

SYRENA.

De pyn werd vaak verlicht wanneermenze openbaard.

CIRCE.

Wat groote misslag is 't, om over zyne plaagen,
In 't midden van zyn smert, te kermen en te klaagen!
Vermits het storten van de traanen al de pyn
En al de smert zeer zoet en aangenaam doed zyn:
En daarom tracht ik ook myn kwaalen te verzwygen,
Om van myn droefheid geen verlichtenis te krygen.
Dies laat my hier in stilte, en gaat alt'zaamen heen;
Doch uitgezonderd gy, Florinde, blyf alleen.

TWEDE TOONEEL.

CIRCE, FLORINDE.

FLORINDE.

„ZY wil my grooter strafdoen lyden, zoude ik vreezen,
Als die ik in de schors geleeden heb voor deezen,

Mits

„ Mits ik met Lycidas gesprooken heb van daag.

CIRCE.

Nu luister na de smert en kwelling die ik draag.
Die dapp'ren Griek, die wis de zee als in zyn' kuuwen
Hadde opgezwolgen, om hem hier aan land te spuuwen;
Die ter genade van de baaren en de wind,
Door störm gedreeven, zich by my ter herberg vind;
Die tot zyn onderstand geniet des Hemels gunsten,
Mits hy zich paalen zet aan myne toverkunsten.
Deez', die beleefd ontfangt den dienst aan hem besteed,
En hier, door myn onthaal, zyn Vaderland vergeet;
Deez', zeg ik, heeft in my zo grooten vuur doen koomen,
Als was ik van den brand van Trojen ingenoomen;
Zo dat ik, zonder hulp, daar is geen twyfel aan,
Door deeze heete vlam moet heel tot asch vergaan;
Vermits een stille gloed zo gloeid myne ingewanden,
Dat elke zucht my als een Ethna schynt te branden.
Ik woude dan! maar hoe! wat zeg ik? neen! ik mis
In 't zeggen; want nadien de wil een nooddwang is,
En ik alreede wil, niet namaals willen zoude,
Heb ik een misslag, in myn zeggen, dat ik woude.
Ik min dan, maar ik ben zo keurig op myne eer,
Dat ik Ulysses min, en echter niet, begeer
Dat hy het merkt, noch weet, noch zal te weeten koomen.
Nu vindt gy u licht in verwond'ring opgenoomen,
Dat ik, die uwe min, een zeek'ren tyd, zo zwaar,
Hoogmoedig, heb gestraft, myn' min u openbaar.
Dan doch, gy zult niet lang in die verwond'ring blyven;
Ik kan die met een woord uit uw gedachten dryven;
Vermits men meesten tyd zich zelve schuldig maakt
Aan schulden, die men heeft voorheenen 't meest gelaakt.
En mits men allerbest zyn schande derft verkonden,
Aan een die meede is in de zelve schuld bevonden,
Zo keur ik u, die ook verviel tot zulk een kwaad
Als myne ziel bezit, nu tot myn toeverlaat.
Ik min, ja myn Florinde, ik min, myn aad'ren kooken

Van hitte, en gy zyt nu van al uw hoon gewrooken.
Ik zoude u danken, zo gy my, door uw verstand,
Verscheppen konde in een gevoelelooze plant,
En zo ik had voorheen geweeten van beminnen,
Ik had veel liever u, met hoog verliefde zinnen,
Gezien in't leeven, om u des te meerder nood
En lyden aan te doen, dan, om uw min, als dood.
Ik kom hier dan by u in min'lust opgetoogen,
En mits gy weet wat dat mins krachten al vermoogen,
Zo heb ik u een list te ondekken, daar gy my
Door kund behulpzaam zyn in 't geene dat ik ly.
Gy zult myn Minnaar dan by daag liefkoozen streelen,
En, als op hem verliefd uw minnelonkjens deelen,
En zeggen dat hy u derhalven meê by nacht
Te woord sta: daar ik dan, al heim'lyk, stil en zacht,
En, zonder dat hy weet van deeze looze treken,
Met uwe naam vermomd, zal koomen met hem spreeken.
Op dat ik door die list, myn hoogmoed, myn gezag,
En eer, en achtbaarheid voor schipbreuk hoeden mag.

FLORINDE.

Helaas! ik bid, Mevrouw, te luist'ren en vertoeven;
Gy wilt my uit doen staan twee altezwaare proeven.
Ik minne Lycidas, en gy verbied aan my,
O wreede! dat ik zulk hem klaarelyk bely:
En dat ik veinzen zou Ulysses te beminnen,
Die ik niet minnen kan, ten zy het plaagt myn' zinnen.
Waarom is 't dat gy my met twee hertstóchten slaat?
Te haaten die ik min, te minnen die ik haat.
Gy hebt meer Maagden die gy uw verdriet kund klaagen,
Myn ziel heeft last genoeg aan eene last te draagen.

CIRCE.

Die zelve reên heeft my gedwongen, dat ik u
Hier in tot hulp verkies, en ben voor and're schuuw;
Door dien ik weet dat een verliefde hert nóch zinnen
En laat beweegen, om een ander te beminnen.
Een Minnaares heeft dies een wisse en vaste bórg,

Indien

Indien dat zy vertrouwd haar yverzicke zorg,
Een, die zy weet dat op haar Lief niet zal verlieven.
Een ander zou my 't hert met achterdócht doorgrieven,
Daar ik nu vry voor ben, schoon gy op myn begeer
Ulysses vleid en smeekt; dies wederstreef niet meer.

DERDE TOONEEL.

ASTRÉA, CIRCE, FLORINDE.

ASTRÉA.

Ulysses komt, Mevrouw, met zyne Reisgezellen,
Naar deezen Lusthof toe. zal zyne komst u kwellen?

CIRCE.

Geenzins. verlét hem niet. „ Hier neemt nu een begin,
„ Den allerzwaarsten stryd van Eerzucht en van Min:
„ Vermits ik niet begeer dat die zal overwinnen,
„ Die de overhand reeds heeft in myn verliefde zinnen.

VIERDE TOONEEL.

ULYSSES, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA.

ULYSSES.

„ Ik kom vol vrees de wyze en schoone Circe zien;
„ Mits ik haar wysheyd met verwond'ring eer en dien,
„ En in haar schoonheid ben gelyk als opgetoogen.
„ Myn wil, om hier van daan te vlieden, is vervloogen:
„ Dewyl my haar verstand zo aanlókt en bekoord,
„ Als my haar schoongelaat het herte gloeid en gloord.

CIRCE.

Hier in dit Lustprieel, waar zo veel schoone bloemen
Vergaaderd zyn, als daar de Bloemmaand op mag roemen,
Om zo de roos, in 't bloed der Moeder van de min
Geverfd te huldigen voor haare Koningin;

Hier zal 't ons pligt zyn u zo lang wat te vermaaken;
Tot dat wy 't uur, bestemt ten Vederspel, genaaken.

ULYSSES.

O allerschoonste Nimph, van wie te twyff'len staat
Of schoon- of wysheid heeft in u meest de overmaat!
Het zou niet reed'lyk zyn, dat ik uw vleijeryen,
Daar gy een pligt van maakt, gewilliglyk zou lyên,
Want voor uw voeten ik eerbiedelyk beken,
Dat ik uw schoonheid pas te aanbidden waerdig ben.

CIRCE.

Hou op, Ulysses; die beleefde need'righeden
Zyn my te vleijende, en te grootlyks tegen reden.
Mits gy daar meede schend myn eer en myn gezach;
Want u gelyk een Gast te onthalen, als men plag,
Scheeld veel van streelende liefkoozery te hooren.

ULYSSES.

Ik zou zulks ook, Mevrouw, niet derven voor uw ooren
Uitdrukken. maar een heusche eerbiedigheid, dunkt my,
Heeft zeer veel onderscheid van minnekoozery.

CIRCE.

„ Ach, kwaamt gy my maar slechs liefkoozende te naade-
(ren!
Elk zet zich neder in de schaaduw deezer blaad'ren.
Gy beide, neemt uw plaats hier aan myn hogerhand.

ULYSSES.

Mevrouw, zo grooten eer gaat boven myn verstand.

CIRCE *ter zyden tegen Florinde.*

Florinde, kom begin nu ietwes te verdichten,
Aangaande uw veinzery, om my des te verpligten.

FLORINDE,

Ik wilde, Ulysses u, dus ter bekwaamer tyd,
Wel ietwes vergen, daar gy my op schuldig zyt....

VYFDE TOONEEL.

LICIDAS, CIRCE, ULYSSES, ANTISTES, FLORINDE, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, LIBIA, ASTRÉA, CLORISBE.

LICIDAS.

WAt zie ik! myn Florinde, Ulysses zy bekleeden, (den.
En met hem spreeken? Goôn! geef my geduldighe-

ANTISTES.

Hoe vallen wy van 't een in 't ander droevig lót!
Nu zich Ulysses laat verleiden, t'zyner spót,
Door minnekoozery, zo zullen wy, gy Heeren,
In langen tyd, of nooit in Grieken wederkeeren.

ZESDE TOONEEL.

ARSIDAS, CIRCE, ULYSSES, LICIDAS, FLORINDE, LIBIA, ASTRÉA, CLORISBE.

ARSIDAS.

ZEg, schoone Circe, sints wanneer hebt gy bedacht,
Met zulk een goed onthaal, met zo een blyde pracht,
Dus heus den Reizeger en Vreemdeling te onthaalen,
En dat gy van een Rots hem niet in zee doet daalen,
Of in een harde schors, of Tyger, Leeuw, of Beer,
Of Zwyn, óf Draak herschept, gelyk gy deed wel eer?
Ik ben op deeze plaats niet door 't geval gedreeven,
Maar ben tót Erfprins van Trinakria verheeven;
Ik ben door schipbreuk niet geraakt aan deeze kust,
Maar door genegenheid van eigen minnelust:
En binnen al den tyd dat ik my heb onthouwen
In deeze Bergen, om uw schoonheid aan te schouwen,
Hebt gy my nimmermeer zo veel aan u verpligt,
Dat ik u geeven kon een dankbaar bly gezicht.
Ja, uwe Toverkonst heeft my maar willen spaare
En laat my nergens toe door deeze Bosschen waaren,
Als dat ik in myn ramp, myn ongeneugt, en rouw,

Uw ſtraffe wreêdheên des te meer gevoelen zou.
Daar nevens, doet gy my nóch nieuwe ſmaadheid lyên,
Mits gy 'er twee behoed voor uwe Toveryen,
Ulyſſes, om dat hy uw gunſten zoude ontfaân,
En Arſidas, om dat hy treurig heen zou gaan.
Verwonder u dan niet, dat ik, vol yverzuchten,
Die vryigheid nu neem, en, van myn ongenuchten
Streng aangedreeven, om myn ſmert dicht by te zyn,
Hier in uw Luſtprieel, voor uw gezicht, verſchyn.

CIRCE.

Ik wil u niet voldoen met woorden, maar met werken,
En ik verheug my dat gy die nu kund bemerken,
Op dat ik door myn doen uw yverzucht vermeer.

ARSIDAS.

Wel, dat zo zynde, en dat Ulyſſes zo veel eer
Alreê van u geniet, dat gy, om my te kwellen,
Hem gund uw hoogerhand, zal ik my nederſtellen
Aan uwe laagerzy.

CIRCE.

Vermits men hier verwacht,
Ter tyd toe, dat de Zon haar hitte wat verzacht,
Zal 't noodig zyn, dat wy wat tydverdryf beginnen,
Tót oeff'ning des verſtands, en ſcherping van de zinnen.
Stel dan iets voor, Florinde, en help ons op de gang;
Op dat men oordeel geef, en wederom ontfang.

FLORINDE.

„ Ik zal iet voorſlaan, op het geen my komt te vooren,
„ Waar door ik Lycidas myn hertsgeheim doe hooren.
De ſchoone Lyzis, van Dantheüs zeer geliefd,
Gebied Dantheüs te verzwygen 't geen hem geriefd.
Silvanus ſteld de Nimph Klorinda uit zyn zinnen,
En zy beveeld dat hy haar veinzen zal te minnen.
Dantheüs, minnende, moet zwygen zyne ſmert.
Silvaan, niet minnende, moet veinzen tegen 't hert.
Nu vraag ik eens, aan uw doorluchtige gepeinzen,
Wat gy het zwaarſte ſchat, het zwygen, óf het veinzen?

ULYSSES.

Ik ſchat het zwygen zwaarſt, in waare minnegloed.

ARSIDAS.

En ik het veinzen zwaarſt, wanneer men minnen moet.

ULYSSES.

Ik hou myn oordeel beſt.

ARSIDAS,

Ik hou den prys gewonnen.

ULYSSES.

Wie zal in heete min zyn liefde zwygen konnen?

ARSIDAS.

En wie zal veinzen te beminnen, 't geen hy haat?

ULYSSES.

Het zwygen is het meeſt.

ARSIDAS.

Het minſten in der daad.

ULYSSES.

Een Minnaar, die recht brand in minsgenegenheden,
Word ſtadig zonder ruſt van minnezórg beſtreeden:
Daar een die veinzen zal, geruſt en veilig leefd,
Tót dat de nood en tyd hem ſtóf tót veinzen geeft.
Waar door het blykt, dat die de zwaarſte pyn moet draagen,
Die ſtaâg verzwygen moet het geen hem port tót klaagen.

ARSIDAS.

Die zelve reden toond dat ik u overwin;
Want zo een Minnaar door de kwelling van de Min,
Geſtaâg verzeld is met het geen dat hy moet weeten,
Kan hy zich zelve nooit vergiſſen nóch vergeeten:
Daar een die veinzen moet, in tegendeel, niet heeft
Het geen geduurig hem zyn pligt te kennen geeft.
Zo dat het lichter is te zwygen, als te veinzen.

ULYSSES.

De Veinzer moet niet meer als eene zórg bepeinzen,
Het is een herteſtryd heel zonder vyand; daar
Een Minnaar zich bevind in allerlei gevaar;

Een Minnaar moet van veel hertstochten zegepraalen,
Een Veinzer maar van een. dies is geen prys te haalen
Door 't veinzen; hy die zwygt behaald hier lòf en prys.

ARSIDAS.

Een Veinzer moet zyn zaak op de allerzwaarste wys
Uitwerken; want hy heeft veel ongelyker krygen
En stryden aan te gaan, als die zyn smert moet zwygen.
Dit werd ons duidelyk op een Tooneel verbeeld,
Door een Bedryver, die een ról van liefde speeld,
En daar al veinzende zo kunstig meê, moet leeven,
Dat hy geheel en al door ernst schynt aangedreeven.

ULYSSES.

Ik hou myn oordeel goed, en voort myn staal zal u...

ARSIDAS.

Ik hou myn oordeel best, en deeze kling zal nu. . .

CIRCE.

Waar word gy toe vervoerd? hoe! wat is dit te zeggen?
Men moet geen redenstryd door 't scherpe staal weêrleggen.
Dies, op dat dit verschil ten besten mag beslaan,
Laat ik het oordeel nu aan de ondervinding staan.
Ulysses, die niet mind, houd stand, dat mingepeinzen
Te zwygen, meerder is, dan minnebrand te veinzen.
En Arsidas, die mind, geeft weêr getuigenis,
Dat minneveinzery meer als verzwygen is.
Nu wil ik, door een proef, dit werk eens ondertasten,
En alle beiden u met deeze zaak belasten.
Ulysses van nu af zal veinzen zich verliefd,
En Arsidas voortaan zal zwygen 't geen hem griefd;
En die dit stuk aan my op 't beste zal vertoonen,
Zal ik met een juweel, van groote waarde, loonen.

ARSIDAS.

Myn' min neemt dit verdrag niet aan op deezen voet,
Nu zy de vlam, die zy onsteekt, verbergen moet:
Ulysses zal ook meê niet veinzen te beminnen,
Mits hy alreê op u ontsteeken is van binnen.

CIRCE.

CIRCE.
Uw booze minnenyd is vol van kwaad vermoên.
Ik wil gy zult my beide op myn gebod voldoen.
ULYSSES.
Ik veins my van nu aan in uwe min te blaaken,
CIRCE.
„ Ik zal my langs dit pad een ſpoorweg zien te maaken ,
„ Waar door myn Min geraakt tot haaren rechten doel.
ARSIDAS.
Ik zal verzwygen dan de liefde die ik voel.
En zie hoe ver ik my kan na uw wil gewennen.
CIRCE.
„ Dus geef ik bei te gaâr myn hartenwenſch te kennen.
FLORINDE.
„ Nu gy maar eene zorg aan hen hebt toegepaſt ,
„ O Hemel, waarom my met meer als een belaſt!
ARSIDAS.
„ De ondankbre Circe gaat , en ſchoon ik moet belyden
„ Dat my haar afzyn ſmert , nochtans zal ik nu myden
„ Haar na te gaan : en dus zal ik aan haar myn min
„ Verzwygen , volgens haar onmenſchelyken zin.
ULYSSES
„ Nu Circe gaat , zal ik haar volgen , om te tonen ,
„ Dat haare ſchonigheên myn hert en ziel bewoonen,
CIRCE.
Waar wil, Ulyſſes, heen?
ULYSSES.
Ik volg u na , Mevrouw ,
Vermits gy zyt de Zon waar door ik 't leeven hou.
CIRCE.
Volg , Arſidas
ARSIDAS,
Ik heb iet anders te verrichten ,
En kan niet doen na myn behoorelyke pligten.
CIRCE.
„ Hoe wel beſpeur ik, dat zy bêi te gaâr myn woord,

Ne

„ Nu in deeze eerste proef, na volgen als 't behoord!
„ Ach! dat ik de eene dus kon tot myn Minnaar krygen,
„ En de andere daar door zyn liefde leerde zwygen.

ZEVENDE TOONEEL.

FLORINDE ULYSSES.

FLORINDE, *Ulysses te rug houdende.*
ULysses, luister eens;

ULYSSES.
Florinde, wat 's uw wil?

FLORINDE.
Myn dankbaar hert is staâg in rusteloos verschil;
Om dat het u niet heeft haar vollen dank beweezen,
Dewyl ik ben door u als van de dood verreezen:
Vermits de dankbaarheid zodanig is van aart,
Dat zy in waare pligt haar zelven openbaard.

ULYSSES.
Eer my den oorsprong van uw ramp was voorgedraagen,
Had my uw pyn al met meêdoogenheid geslaagen;
Derhalven heb ik u daar meê geen dienst gedaan,
Toen gy door my het licht des Hemels hebt ontfaân:
En daarom hebt gy my geen dankpligt aan te bieden,
Voor 't geen aan u in myne onkundigheid geschiedden.
Maar zo uw dankbaarheid na reên wil gaan en pligt,
Is 't reden dat zy nu dank aan myn wensch verricht,
Vermits ik heden wensch, met hert en zielsverlangen,
Om u, in spyt der dood, voor eeuwig dus te omvangen.

FLORINDE.
Al is 't een minnestreek, daar gy my meede vleid;
Dat ik u echter nu myn hertsgenegenheid
Omhelzende vertoon: schoon ik door dit vermoogen
Ben om my zelven in verwond'ring opgetoogen.

ACHTSTE TOONEEL.

LICIDAS, CIRCE *elk van een byzondere kant.* ULYSSES, FLORINDE

LYCIDAS.

„Wat 's dit, o Hemelen! wat zie ik hier geſchiên?

CIRCE.

„ Is 't mogelyk, o Goôn! het geen myne oogen zien?

LYCIDAS.

„ De Griek Ulyſſes, die my 't licht heeft weêrgegeeven.
„ Is oorzaak van myn dood, zo wel als van myn leeven.

CIRCE.

„ Ik wou dat zy haar min tot hemwaards veinzen zou,
„ Maar zêi niet dat ik die zo ernſtig hebben wou.

LICIDAS.

„ Dat nu myn yverzucht my tref met doodſche ſlaagen!

CIRCE.

„ Maar evenwel, waar van heb ik my te beklaagen?

LYCIDAS.

„ Hy brengt my weêr ter dood, die my het leeven gaf.
„ Geef, Hemel, my geduld in deeze wreede ſtraf!
„ Mits ik het leeven, dat in yverzucht onſteeken
„ En aangevlamd is, vol van wreede doodſtraf reken.

FLORINDE.

Ik wacht u dan by nacht ,gelyk ik heb gezeid,
In 't ſchoone Luſtprieel, dat aan de zeekant leid,
Op dat die maar allen getuige zy dier pligten,
Die myn genegenheid daar zal met u verrichten.

ULYSSES.

Scheld my, Florinde; niet voor boerſch, in dit geval,
Schoon dat ik u geenzins gehoorzaam weezen zal:
'k Moet my een Minnaar van de ſchoone Circe veinzen:
't Welk ik niet veinzen zou, als ik uw mingepeinzen
My zelven overgaf. verwonder u dan niet
't Geen gy van wegen uw verſchilsontknooping ziet;
Want nademaal myn wenſch,en voorneem,veel verſcheelen,

Zo

Zo neem, dat ik myn min verzwyg op uw beveelen;
Vermits het zwygen van myn waare minnepyn,
Nu in myn ziel allen zal een getuige zyn;
Vaar wel, ik ben te lang uit Circes dienst gbleeven.

NEGENDE TOONEEL.

FLORINDÉ, LICIDAS, CIRCE.

FLORINDE.
HY kon my na myn zin geen beter antwoord geeven
Door dien ik de eerste vrouw van alle vrouwen ben,
Die met versmaad te zyn zich vergenoegen ken.
LICIDAS
Ik nader; maar, Helaas! 'k zie Circe daar genaaken
Dies wacht ik, om myn klagt daar na bekend te maaken.
FLORINDE.
Hoe, zyt gy hier, Mevrouw?
CIRCE.
Hier ben ik.
FLORINDE.
Zo hebt gy
My uit zien voeren 't werk van minneveinzery?
CIRCE.
O ja, en sterker als ik zelf van u verwachten.
FLORINDE.
Ik heb het uit gevoerd met al myn' grootste krachten.
CIRCE.
Ik had u wel geboôn te veinzen, maar ik wou.
Niet hebben dat uw min na ernst gelyken zou.
En mits op de eerste proef 't verstand my is ontoogen,
Wil ik geen veinzery na deezen meer gedoogen,
Die my het minnend hert met minnenyd doorgriefd.
Laat afdan van geveinst zo hoog te zyn verliefd,
Door welker straffigheid ik heden kom te leeren
Myn pyn te zwygen, om myn ramp niet te vermeeren.

TIEN-

TIENDE TOONEEL.

FLORINDE, LYCIDAS.

FLORINDE.

Wie heeft 'er ooit gehoord van dwaazer onbeſcheid?
Kan my wel iemant nóch, in deez' gelegenheid,
Opkoomen om myn ziel met meerder ſmert te plaagen?

LYCIDAS.

Ja, ik ontbreek'er nóch, die reden heb tot klaagen.
Dóch ik wil anders niet, om dit te gaan voorby,
Dan dat ſtilzwygentheid alleen getuige zy
Van't geene dat ik hier te zien kwam en te hooren.

FLORINDE.

Vermits gy, Lycidas, hebt weeten na te ſpooren
Het werk, dat ik hier met Ulyſſes heb begaan,
Hebt gy de reden ook van Circe wel verſtaan.
Wees tóch geen Lynceus om uw kwellingen te ondekken,
En zyt niet blind in 't geen u kan tot vreugde ſtrekken;
Want heeft myn veinzery veroorzaakt uw geklag,
De waarheid zal 't bedróg haaſt brengen aan den dag.

LYCIDAS.

Een hoogbedroefde zal het goede ſtaâg weêrſtreeven,
Mits hy aan 't kwaade altyd te licht geloof wil geeven,
Schoon dat het goede en 't kwaade al even wichtig zyn;
Zy baaren my ook beide een doodelyke pyn.
Dies wil ik my, Florinde, uit dit Gebergre bannen,
Voor myn verdriet veel te eng, hoe wyd en uitgeſpannen.

FLORINDE, *alleen.*

Hoor, bid ik, luiſter tóch. o Hemel, ach! geen zucht,
Nóch oog vol traanen, ſtut hem in zyn ſnelle vlugt.
Helaas! het is vergeefs voor my hem te achterhaalen,
En vruchteloos dat ik my aan doe duizend kwaalen,
Nu hy van van myn verdriet, en rouw, en hertenleed,
En alles wat ik in myn borſt verberg, niet weet.

ELFDE TOONEEL.

CIRCE, FLORINDE, LEBRÉL, KLARYN.

CIRCE.

„ GEduld, Florinde, en zien wy eens wat deeze knech- (ten
„ Van held Ulysses hier by ons aan zullen rechten.

FLORINDE.

Na ik bemerken kan zyn zy in redenstryd,
Vermits hen ieder woord in heftigheid ontglyd.

CIRCE.

Verschuilen wy hier wat, ik moet myn oor eens leggen
Te luister, óf zy tót myn achterdeel iet zeggen.

LEBRÉL.

Ik zeg dat ik nooit zo een leeven heb beleefd.

KLARYN.

Dat zegje, doeje?

LEBRÉL.

Ja, dat zeg ik, want men heeft
Hier alles wat men denkt; in al des Waerelds paalen
En is geen Land dat by Trinacrie mag haalen.
Daar nevens zeg ik, dat Vrouw Circe lóf en prys
Moet hebben; want ze is mild, goedaardig, schoon en wys.

KLARYN.

Maar zyt gy niet heel dol?

LEBRÉL.

Maar moet gy meê niet zeggen,
Dat wy als Keuninkjes by haar ter Herberg leggen?

KLARYN.

't Is waar, maar liever wenste ik my, na myn verstand,
In 't slimste Wynhuis van ons heele Griekenland,
Als dat ik langer hier verbleef aan deeze Kusten.

LEBRÉL.

Maar, hebben wy 't hier niet zo als 't ons hert mag lusten?

KLARYN.

Wel neen, wanschapen Gek; want zeg my eens, zeg, zyn
Wy

Wy niet gestaâg beducht te worden in een Zwyn
Veranderd? en die schrik kan al te zeker maaken,
Dat de allerbeste saus en kost niet wel zal smaaken.

LEBRÉL.

Ho, Maat! om in een Zwyns gestaltenis te gaan,
Is juist zo kwaad niet eens als jy jou voor laat staan;
Toen ik zodanig was, heb ik my, op die stonden,
In die herschepping, zo heel kwaalyk niet bevonden.
Een Zwyn heeft vry verlóf, om, zonder onderscheid;
Te snuff'len alles deur, en na zyn zin'lykheid,
Het zy dan dat het tracht na schoone óf vuile hoeken;
Een Rustbed, zachter als van pluimen, op te zoeken.

KLARYN.

De rust bestaat niet in de zachtheid van het bed;
Want als men dronken is en vol, zie daar, ik wed
Men slaapt al evenwel, óf men zich neder planten
Op harde banken, óf op zachte Ledekanten.

LEBRÉL.

Waar vind men Tuinen zo als deeze, ja bygut,
Waar zulke Bogaarden?

KLARYN.

Maar, waar toe zynze ons nut?

LEBRÉL.

Nu heb ik Jou; om daar, van zulke braave Tassen
Als Lybia en als Astré zyn, twee Matrassen
Te maaken.

KLARYN

Ho! beginje op zulk een ruuwe snaar
Te speelen, zo moet ik bekennen, datje daar
Gelyk in hebt, en ik laat nou iens louter hóllen
Myn waffelkaak, en zeg: dat Circe by de Köllen
Een Heks en Kol is, en by Spook en spookenspel
Een Spookster, en zelfs by de Duivels van de Hel
Een rechte Duivelin.

CIRCE.

,, Nu kan ik meer myne ooren

„ Niet langer leenen, om myn hoon en leed te hooren?
FLORINDE.
Laat hem uw toórnigheid niet blyken, toom u in.
KLARYN.
En Circe, zeg ik, is...
CIRCE.
Wel wat dóch?
KLARYN.
Een Godin.
En wie dat anders zeid, die zal ik dat verleeren,
Ja voor zyn leugenen rechtschapen bastonneeren.
En om 't kwaadspreeken u van Circes Jufferschap
Te ontwennen, zo zult gy door my om uw kwaâ snap...
LEBRÉL.
Ik weet van geen kwaâ snap, als die gy zelf begaan„ hebt.
KLARYN.
Hoe, dat komt schoon! verwyt gy my, dat gy gedaan„ hebt?
LEBRÉL
Wie, ik?
CIRCE.
't Is al genoeg.
KLARYN.
„ Heeft zy van 't ander maar
„ Slechs niemendal gehoord, zo vrees ik geen gevaar.
LEBRÉL.
Dat gy zo lichtelyk geloof geeft aan een loogen!
CIRCE.
Ik weet de waarheid wel, men heeft my niet bedroogen.
Gaat, gy maar heen, ik zal die tong, haast, met gemak,
Vergelden na verdienst, die kwaalyk van my sprak.
KLARYN.
En 't zal ook billyk zyn.
LEBRÉL.
„ Wat is myn hert vol schroomen!
„ Dat dit zo onwerwacht my juist moest overkomen,

TWAALF-

TWAALFDE TOONEEL.

CIRCE, KLARYN, FLORINDE,

CIRCE.

AAn u, die dus den Eerophouder zyt van my,
Wil ik een groote ſchat vereeren, waar meê gy
Zeer heerelyk en ryk na Griekenland moogt keeren.
Ga heen, begeef u dan terſtond, op myn begeeren,
Gins na dien hoogen Berg, daar gy, zo luid gy kond,
Tot driemaal achter een, zult roepen; Brutamont!
Van wien gy zult verſtaan wat dat gy doen zult moeten.

KLARYN.

Ik kuſſe duizendmaal de zoolen van uw voeten.
Hoe wel toond gy aan my uw edelmoedigheid!
't Welſpreeken kan nooit ſchaân, hy liegt die anders zeid.

DERTIENDE TOONEEL.

FLORINDE, CIRCE.

FLORINDE.

MEvrouw, hoe kund gy, die uw eer beſchut, dus hoo-
nen;
En weêr in tegendeel, die u veracht, beloonen?

CIRCE.

Ei! kweld u niet, gy zult wel t'zyner tyd verſtaan,
Wat loon den Snappert heeft, na zyn verdienſt, ontfaan.

Einde van het Twede Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld een sierlyk Bosch, daar in 't verschiet Bergen en Hoolen gezien worden.

KLARYN.

DE schoone Circe, vol van wysheid en vermoogen,
Die ik zo aardig flus verleid heb en bedroogen,
Heeft my belast dat ik na deezen Berg zou treên,
En roepen Brutamont, tot driemaal achter een;
En dat die Brutamont dan zonder tyd verlengen
My een zeer groote schat aanwyzen zou, óf brengen.
Ik ty aan 't roepen dan zo luitkeels als ik mag.
Hou, holla! Brutamont! ik hoor nóch geen gewag.
Hou, holla! Brutamont! ik kan nóch niets beschouwen.
Daar meê; de derdemaal gewis zal kabel houwen.
Hou, holla! Brutamont!

TWEEDE TOONEEL.

BRUTAMONT, KLARYN.

BRUTAMONT.

WAt wilt gy?

KLARYN.

Niemendal;
Want ik van u in 't minst' nooit iet begeeren zal.

BRUTAMONT.

Ik weet al wat u let, al houd gy 't my verhoolen,
En doe, op uw geroep, wat my is aanbevolen.

Twee Dieren met een Kist.

KLARYN.

Maar heeft vrouw Circe juist geen minder Dienaar dan,
Tot zo een kleine zaak, als zulken grooten Man?
Ik zegje dit, Heer Reus, ik maakte my gemeinder
Met jou, indien je waard een ellen vyf zes kleinder,

BRU-

BRUTAMONT

Weet, dat zy my voor haar getrouwe Dienaar ken;
My, die van de afkomſt der Cyklópſche Reuzen ben;
Die, eer de Grieken zyn van deeze Strand geweeken,
Nóch hoop aan hen de dood van Polypheem' te wreeken.

KLARYN.

Myn waerde Brutamont, laat my tóch buiten nood,
Mits ik niet ſchuldig ben aan Pholyphemus dood;
Want my is zulken ſchrik van hem op 't lyf gekomen,
Toen ik hem zag, als nu toen ik u heb vernomen.
Ik zweer, het geen ik zeg, zeg ik uit 's herten grond.

BRUTAMONT.

Kom hier, neem deeze Kiſt.

KLARYN.

Zeer wel, heer Brutamont.

BRUTAMONT.

En dankt Vrouw Circe, die my herwaard heeft gezonden,
En aan haar hooge magt myne armen vaſt gebonden,
Dat ik u daatlyk, in een ommezien van tyd,
Tot heel aan de and're zy der brakke Zee niet ſmyt.

KLARYN.

O Bloed, dat waar een ſprong! zo ver van deeze plaatſen!
Maar zeg, heer Brutamont, wie my weêrom zou kaatſen?

BRUTAMONT.

Zo ik dat ook niet deê, zou ik, geheel verſtoord,
Wel licht wat anders doen.

KLARYN.

Wel, wat dóch?

BRUTAMONT.

U, zo voort
Opeeten met een beet:

KLARYN.

Dat was een ſober ſmullen
Voor u, gy zoud met my uw kleinſte Kies pas vullen.

BRUTAMONT.

O! kwam die blyden en gewenſten dag eens aan,

Dat ik my mogt met zulk een ſchelmſche Griek verzaân!

KLARYN,

Die dag hoeft nimmermeer te komen, ſeleweeken!
Of hy mag onderweeg wel hals en beenen breeken.

BRUTAMONT.

Aanvaart me deeze Kiſt, gy zult'er binnen in
Meer vinden als u luſt.

KLARYN.

Ik wou wel na myn zin
Een middel vinden, om u hier van daan te krygen.

BRUTAMONT.

Ik ga dan.

KLARYN.

Ga, het hert zou anders my ontzygen.
Ik ben uw praat en u tien dubbeld loof en wars.
De Reuzen, hier te Land, zyn magtig bits en bars.

BRUTAMONT, *wederkeerende*,

Hoor dit noch eerſt, zo dra ik hebben zal vernomen
Dat gy myn naam noemt....

KLARYN.

Wel?

BRUTAMONT.

Zal ik voort wederkomen.

DERDE TOONEEL.

KLARYN.

IK zal jou, meen ik, van die moeite wel onſlaan.
Is, hy al weg? ja, 't ſchynt hy is hier al van daan,
Hoewel ik zyn vertrek nóch naauwlyks kan gelooven.
Hy is al deur, ik ben die zwaarigheid te booven.
En kryg ik deeze ſchat met vreemde eerbiedenis,
Wat bruſt het my wie dat de brenger daar van is.
'k Ontſluit de Kiſt, waar in de Sleutel ſchynt te ſteeken.
Ik wed dat my daar meê geen paerelen ontbreeken
Als Okkerneuten, nóch geen Diamanten ook
Zo groot als vuiſten. maar, wat zie ik! is het ſpook?

VIERDE TOONEEL.

BRIANDA, *uit de Kist.* KLARYN.

BRIANDA.

GY ziet een arme Dienstbodinne, die 't begeeren.
Van Circe moet voldoen in deeze Juffer kleêren;
e u staâg overal moet volgen, met geduld,
En klappen al wat gy van Circe zeggen zult,
Dewylze my tót een Verklikster heeft verkooren.

KLARYN.

My komt een schoone schat van loogentaal te vooren!
Een Reus brengt my een Kist, net opgevuld en fraai
Met zo een oude Heks, een hoofsche Papegaai.
Nu moestme Circe slechts nóch met een Dwerg verryken,
Op dat ik heel mogt een nieuw doolend Ridder lyken.

BRIANDA.

Gy zult hem hebben, om uw lust volmaakt te zien.
Brunél.

VYFDE TOONEEL.

BRUNÉL, *uit de Kist.* KLARYN, BRIANDA.

BRUNÉL.

WAt wil, Madam Brianda, my gebiên?

KLARYN.

Ei! zeg my tóch, van waar hebt gy uw weg genoomen,
Gy klein en leevendig Wanschepsel?

BRUNÉL.

'k Ben gekomen
Uit deeze Kist, myn huis: waar in gy, van nu af,
My op uw schouderen moet hebben, tot een straf.

KLARYN.

Hoe kan die Kist een Dwerg en Labbekak gedoogen,
Nu geen van béi meer op de Waereld plaatsen moogen?

BRIANDA.

Brunél, ik hoor daar vólk: wy hadden ons vergist,

Zo wy ons lieten zien. hoor, steek ons in de kist,
En sluitze dan weêr toe.

BRUNEL.

Gy moet, op 't welbehaagen
Van Circe, met de Kist, ons op uw schoud'ren draagen,
Op dat wy hooren wat gy van haar zeggen moogt.

BRIANDA.

Zie toe, en let 'er op dat gy dien last gedoogd.

ZEVENDE TOONEEL.

KLARYN.

WAt vreemder werk is dit! 'k mogt wel op schatten hoopen!
Daar zynze bêi te gaâr weêr in de Kist gekroopen!
Hier schuild bedróg, dat wil ik wedden. neen, ô neen!
De Kist is rondom toe, zy kunnen nergens heen.
Wat Drommel zel ik in dit voorval nou bedryven?
Wil ik gaan schampen, en de Kist hier laaten blyven?
Neen, neen, ik mogt de straf, die my is opgeleid,
Uit Circes naam en last, door ongehoorzaamheid
Nóch zwaarder maaken; dies vinde ik voor best geraaden
Dat ik myn schoud'ren ga met deeze Kist belaaden.
Nu merk ik eerst, waarom door zulken sterk Gedierd,
En door zo grooten Reus, de Kist my is gestierd;
't Is, mits het draagen van een Labbekak geen werk „ is,
Voor iemand als die meê gelyk een Reus zo sterk „ is.
Wie koopt 'er Dwergen? wie? wie óf 'er geld voor bied?
Wie Labbekakken? heel goed koop, ja half om niet.

ZESDE TOONEEL.

LEBRÉL, KLARYN.

LEBRÉL.

IK kom al vlugtende na dit Gebergte loopen,
Om hier de straf te ontgaan, die 'k vreeze te bekoopen,
Dewyl Vrouw Circe zo veel kwaads van my vertrouwd,

En

En 't liegen van Klaryn voor klaare waarheid houd.
Ik wil wel wedden, op het geen my ſtaat te vreezen,
Dat ik nu haaſt een Slang óf Schorpioen zal weezen.
Maar zie, daar is Klaryn. Ik wreek my. ô wat ſchép
Ik vreugd, dat ik u hier aldus gevonden héb!

KLARYN.

„ Uw vreugd op veer na kan myn druk niet evenaaren.

LEBRÉL.

Ik kom hier om u te vermoorden.

KLARYN.

Laat dat vaaren!
Gy komt hier om dat gy uw leeven vinden zoud.

LEBRÉL.

Hoe! door wat middel?

KLARYN.

Hoor: Vrouw Circe, die haar houd,
Geheel aan my verpligt, en aan haar gunſt verbonden,
Heeft my in deeze Kiſt een groote ſchat gezonden.
Nu wil ik u hier meê vereeren, tot verzoen,
En uw welſpreeken daar vergelding mede doen,
Want ik en kan aan u geen grooter vriendſchap toonen,
Als u geheel en al met deeze te beloonen.

LEBRÉL.

Ik wil het alles niet, wy moeten even veel
Als Broeders deelen.

KLARYN.

Wel, zo neem dan voor uw deel,
Mejuffer Labbekak, en ik zal my toeleggen
Den grooten Dwerg.

LEBRÉL.

Hoe nu! wat wilje daar meê zeggen?

KLARYN.

Dat weet ik zelf niet; maar doe op de Kiſt, ik meen
Gy zult het wel haaſt zien.

LEBRÉL.

Kom aan, ik ben te vreên.

Ze

Ze is op. Wat kóstelyke en aardige Juweelen!
Dat is een braave Schat!

KLARYN.

Daar moet de Droes meê speelen!
Wat zegje daar, Lebrél?

LEBRÉL.

Dat ik voor my behouw,
Die goude kettingkjens. dien Ring laat ik veur jou.

KLARYN.

Wel, droomje?

LEBRÉL.

'k Laat jou ook die Keten, en Pendanten.
Ik neem die Feniksveer, bezet met Diamanten.

KLARYN.

„ 't Lykt óf het ongeluk my overal ontmoet;
„ Ik vinde rook en wind, en hy vind kóstlyk goed!
Maar 'k loof het niet, en 't is te duchten nóch te vreezen
Dat by een Labbekak Juwelen kunnen weezen.

LEBRÉL.

Zeg jy vry wat je wilt, maar loof het geen je ziet.

KLARYN.

Ik loof dat dit op 't lest zal zyn een groote Niet.

LEBRÉL.

Waarom?

KLARYN.

Om dat ik vrees dat wy haast zullen leeren,
Dat al dit spookend goed in koolen zel verkeeren.

LEBRÉL.

Weg, Hekse sprookjes! dat ik jou niet wyzer ken!
Maar op dat ik niet toon dat ik schatgierig ben,
Staat my nu door dit goed ten hoogsten te bedenken,
Dat ik myn Lybia hier meê moet gaan beschenken.

ACHT-

ACHTSTE TOONEEL.

KLARYN.

IK ben bekólt, óf gek; 'k weet niet hoe 't metme leit;
Of ik heb vastelyk van Circe kwaad gezeid;
Om dat hy in de Kist vind kôstelyke dingen,
Daar my maar Labbekaks en Dwergen uit bespringen,
En evenwel ik zag 't met bêi myne oogen aan.
Ik ty nóch eens te werk, en proef hoe 't zal vergaan.

NEGENDE TOONEEL.

BRIANDA *en* BRUNÉL *de een na de ander uit de Kist* KLARYN.

BRIANDA.

MYn Heer. Brunél die kweltme, en wil zyn les niet
danssen.

BRUNÉL.

Ze ontsnoeptme myn ontbyt.

KLARYN.

Gants honderd duizend Franssen!
Jou Dwergje, dans ereis, 'k geef jou myn middagmaal.

Terwyl Klaryn met groote opmerking na het danssen van Brunél ziet, gaat Brianda, stilletjes in de Kist, en blyft met het hoofd daar uitkyken, tót dat Brunél, gedanst hebbende, daar schielyk inspringt, haar omarmd, en de Kist van zelfs toevalt.

KLARYN.

Brunél! wat Spookery is dit? 'k sta als een paal!
O groote Brutamont, hoe heb je me bedroogen!

TIENDE TOONEEL.

BRUTAMONT, KLARYN.

BRUTAMONT.

WAt is'er?

KLARYN.

„ O gants kracht, hy komt zich weêr vertoogen!

„ Hoe haastig en hoe gaauw is al dit vólk te bien!
Heer Brutamont, ik heb de Kist en Schat bezien,
En ik verzoek, dat gy, tot dankbaarheid wil denken,
Omze aan een grooter Heer, als myn persoon, te schenken;
Mits ik geen lust met al in eenig huisraad schep;
Nóch Kommesaalen, zoek, daar 'k geen profyt van heb.

BRUTAMONT.

Hoe! zo een Man als my, om die geringe zaaken,
Te roepen? ô wat spyt! ik zou terstont wel maaken...

KLARYN.

Wel, wat tóch?

BRUTAMONT.

Dat uw Oor het grootste lit zou zyn
Van uw geheele lyf; ja 'k zweer u, by Jupyn,
Zo gyme nóch eens roept.

KLARYN.

Ik zel het wel vergeeten.

BRUTAMONT.

Dat gy van my zo hoog word in de lucht gesmeeten,
Dat gy eer dat uw vaart nóch weezen zal gedaan,
Van honger en van dorst zult smachten en vergaan:
Op dat uw romp, eer zy weêr valt in deeze plekken,
De Raavens tot een Aas, en tót banket, zal strekken.

KLARYN *alleen.*

Wat schrikkelyker gooi, zou dat zyn! ô wat zal
Ik nou beginnen, in dit wonderlyk geval?

ELFDE TOONEEL.

LEBRÉL, ASTRÉA, LYBIA, KLARYN.

LEBRÉL.

Ik heb hem onlangs hier, nóch zelf in deeze hoeken
Gelaaten met de Schat.

ASTRÉA.

Wy moeten hem dan zoeken,
Zyn rykdom heeft my reeds tót heblust aangeport.

LY-

LYBIA.
Hier is Klaryn. wel hoe! wat is 'er dat u ſchort?
LEBRÉL.
Hoe ſtaat gy dus verſteld? zeg op, wat doet u zuchten?
ASTRÉA.
Wat let u? zeg wie brengt u in deeze ongenuchten?
KLARYN.
Een Reus, een Dweg, een Heks.
ASTREA.
Waarom? waar door? en hoe?
KLARYN.
Een Heks myn Pynbank is, een Dwerg myn Geeſſelroê,
Een Reus een rechten Beul, die my doet ſuizebóllen.
ASTREA.
Hoe! zyt gy dol?
KLARYN.
Neen, maar myn zinnen zyn aan 't hóllen.
ASTREA.
Hoe praat gy dus? terwyl de ſchoone Lybia
Werd van Lebrél geſtreeld en aangebeden, ja
Beſchonken met een ſchat van aardige Juweelen.
Komt gy my niet met al van de uwe mededeelen.
KLARYN.
Aſtré laat my in ruſt, óf wil voor vaſt vermoên,
Zo gy van ſchatten ſpreekt, zal ik myn zelf verdoen.

TWAALFDE TOONEEL.

JAGERS, CIRCE, ASTREA, LYBIA, KLARYN, LEBRÉL.

JAGER.
LAngs dit Gebergt zal hy gewis zyn heen gevloogen.
CIRCE *van binnen.*
Gy vlugge Reiger, klim, begeef u uit hunne oogen,
Maak u tót een gepluimde en leevendige Star.

ASTREA.

't Is Circe, die ons hier al jaagende van ver
Begint te naderen. Kom, laaten wy vertrekken.
Het was niet raadzaam datwe ons lieten hier ontdekken.

DERTIENDE TOONEEL.

CIRCE, KLARYN.

CIRCE.

OM eens te zien óf Held Ulysses na my taald,
Ben ik al willens van myn Jaagers afgedwaald:
En midlerwyl myn Paerd, waar meê ik ben verzwonden
Uit ieders oogen, aan een Olmboom vast gebonden,
Myn wederkomst verwacht, zal ik, in deeze schaauw
Der Lindeboomen, daar de zonnestraalen flaauw
Door heenen schitteren, myn Minnaars komst verbeiden.
Maar wie ontmoet my hier, van ieder afgescheiden?

KLARYN.

Een Gek, een Zót, een Nar, een Babok, Vuilbék, en
Een Kwibus, ja, al 't geen dat ik niet noemen ken.
Ik bid, hoogwaerde Vrouw, ik zeg het zonder jókken,
Verlósme tóch, mag 't zyn, van Dwergen, lange Rókken,
En groote Reuzen; al zoud gy, op uw gebiên,
My vórmen tot een Aap.

CIRCE.

Wel aan, het zal geschiên,

KLARYN.

Zo haast niet.

CIRCE.

Neen, 't moet zyn.

KLARYN.

De Pikken! ô gants kranken!

CIRCE.

En op dat gy my meer als and're zult bedanken,
Die ik verschept heb in een Aap óf Baviaan,
Zal uw verstand en spraak u nimmermeer vergaan.

KLA-

KLARYN.

Verstaat gy 't zo, zo moet ik my dan doen beleezen;
Maar 'k zei het daarom niet.

CIRCE.

Gy zult uw eerste weezen
Ook daatlyk weder zien, zo dra het maar geschied,
Dat gy u zelven in een Spiepel wel beziet.

KLARYN.

Geliefme dan, Godin, zo my uw Roe moet raaken,
Tóch tót geen duttige Aap, maar vrolyke Aap, te maaken.

CIRCE.

Het zal zo weezen, maar voor al uw schimp en spót.
Treê in deez' Kist.

KLARYN,

O help!

CIRCE.

Verdwyn op myn gebod.
De Kist verzinkt met Klaryn.

VEERTIENDE TOONEEL.

ULYSSES, CIRCE.

ULYSSES.

Hoe vlugtig ik u heb gevolgt door Berg en Dalen,
'k Heb echter u, Mevrouw, niet konnen achterhaalen,
Schoon óf my, tót een Baak verstrekte, 't held're licht
Van uw vergode glans, daar zelf de Zon voor zwicht.

CIRCE,

'k Heb, van de Jagt vermoeid, my hier na toe begeeven.
Wat hebt gy tóch gevaân!

ULYSSES.

Een lust, te hoog verheeven;
Dewyl zy heeft gepoogd, door een zeer stoute vlugt,
Te schuilen onder 't dak van een bewolkte lucht,
Daar zy, al zwierende, door hoogmoed opgetoogen,

Zelfs eindelyk tot aan de vuurkring is gevloogen,
En zich zo, als een Mugge in 't Kaarslicht, heeft verbrand.
CIRCE.
Ik vraag dat niet. Zeg my, met onbeveinst verstand,
Wat vingt gy op de jagt?
ULYSSES.
Een zorg, my bygebleeven.
CIRCE.
Gaat gy my andermaal zulk duister antwoord geeven?
ULYSSES.
Gy weet, dat voor myn schuld myne onschuld staat gereet.
CIRCE.
De voor'ge redenstryd doet dat ik zulks vergeet,
En maakt my dwaas.
ULYSSES.
My ook.
CIRCE.
U ook! hoe kan dat komen?
ULYSSES.
Vermits ik daar door ben met stoutheid ingenomen.
CIRCE.
Zo is zy de oorzaak dat gy dus hoogmoedig zyt?
ULYSSES.
Dat is zy in der daad?
CIRCE.
Vervloeckte Redenstryd!
Maar mits dit alles zyn geveinsde minnetreeken,
Laat ons eens van de jagt met ongeveinstheid spreeken.
ULYSSES.
Wel aan; het zy dan zo. Na dat gy waard al veer
Geweeken van ons af, is, uit een liezig Meir,
Met een verbaasde vlugt, heel dicht voorby onze oogen
Een Spiegel van de Lente, een Reiger, opgevloogen,
De welk allengs zo hoog uit ons gezicht verdween,
Dat hy op eene tyd een wolk en vogel scheen,
En zo gelykelyk zich stelde tusschen beide,

Van

Van lucht en vuur, dat hy, waar hy zyn wieken ſpreidde,
Of waar hy heenen zwierde, om hoog óf laag, daar door
Dan wierd verbrand van hitte, en dan van kouw bevroor.
Zo dat den Reiger, in die afgebeelde ſtonden,
En tuſſchen deeze twe hoofdſtóffen als gebonden,
Een aardig voorbeeld was van die, die menigfout
Dan zyn van fierheid heet, dan weêr van lafheid koud.

CIRCE.

Dit raakt de Jagt geenzins.

ULYSSES.

'tZal dan myn' ſmert geraaken,
Die ſtukswys meê de naam kan van een jagt uitmaaken.

CIRCE.

Ik achte my gehoond, zo my niet was bewuſt
Dat dit geveinſtheid is.

ULYSSES.

Dat wenſchte ik tót myn ruſt.

CIRCE.

Mits gy verlangt, om my te ondekken uw gepeinzen,
En wy hier zyn alleen, vaar voort dan, zonder veinzen.

ULYSSES.

Ik zal, Mevrouw: terwyl nu deezen Reiger vloog,
Tót boven in de lucht, byna heel uit ons oog,
Heb ik een ſnelle Valk (die beezig was te pikken,
Met hongerige maag, de harde en gladde blikken
Der Bellen die hy droeg) doen vliegen van myn hand:
De welke, toen hy zich in vryheid voelde en vand,
Ging, door de wolken heen, met eene Sperwer, brallen,
Om op het onverzienſt den Reiger te overvallen,
Die (even als een ſnel en voortgedreeven Schip,
Dat nu genaakt een Bank, en dan genaakt een Klip)
Om in zyn dreigende gevaaren niet te flaauwen, (wen;
Toen maakte, tot zyn heil, Roeiriemen van zyn' klaau-
Hy maakte Zeilen van zyn wieken, in zyn vaart,
Een ſteeven van zyn borſt, een roer van zyne ſtaart.
O armen Reiger, gy komt ons te kennen geeven,

Dat gy my ſtrekt een klaar afbeeldſel van myn leeven;
Mits my twe Vyanden ſtaâg brengen in gevaar,
Gelyk als u, hoe wel gelyken wy elkaâr.

CIRCE.

Dit is geen veinzen; dies moet gy uw ſchuld belyên,
Of gy zyt heel verdoold in uwe veinzeryen.

ULYSSES.

Indien het was, dat ik uw Minnaar konde zyn,
Zou ik niet veinzen, nóch in waarheid, nóch in ſchyn;
Uw wil wierd dan van my vrywillig aangenomen.
Maar om eens tót het eind van myn verhaal te komen,
Den Reiger, fel beſtreên van de eene en de and're kant,
Wiſt anders niet te doen, mits hy was overmand,
Als van vermoeidheid bêi zyn vleugels in te haalen,
En tuimelende zo, van boven neêr te daalen,
Waar door in 't eind de Valk en Sperwer, als verwoed,
Wraakgierig beide zich verzaaden met zyn bloed.
Dies derf ik hoopeloos my aan geen hoop meer binden,
Om, in myn hoop misleid, my niet misleid te vinden.

CIRCE.

Al is 't geveinſt, nóchtans ik reken 't my tot hoon;
Derhalven ſchoon ik u voor deezen heb geboôn
Te veinzen uwe ſmert, nu wil ik daarentegen
Dat gy niet veinzen zult.

ULYSSES.

Ik kan wel overweegen,
't Zy dat ik veins, Mevrouw, óf laat van veinzen af,
Dat ik van u tóch niet te wachten heb dan ſtraf;
Dieshalven ſtraft my voor myn ongeveinſt beminnen,
Schoon dit maar veinzen is.

CIRCE.

Zyt gy niet by uw zinnen?
Hoe antwoord gy my dus?

ULYSSES.

Door wanhoop die my drukt.

CIRCE.

Hoe zyt gy dus van 't ſpoor, uit hoogmoed, weggerukt?

ULYSSES.

Door myn verlies.

CIRCE.

Hoe komt gy tóch in die gepeinzen!

ULYSSES.

Door myn geveinſde min.

CIRCE.

Zo is dit nóch al veinzen?

ULYSSES.

O neen Mevrouw! het is nu langer geen meer tyd
Dat ik nóch veinzen zou,

CIRCE.

„ Lófwaârde tegenſtryd!
Hoewel, Ulyſſes, dat de billikheid en reden
Vereiſſchen, dat u, om uwe opgeblaazenheden,
Een overzwaare ſtraf van my diend opgeleid,
Nóchtans is 't nodig, datwe in deez' gelegenheid,
Mits ons gevólg ons hier begint in 't oog te krygen,
Om beſtwilshalven, daar voor deez' tyd nu van zwygen;

VYFTIENDE TOONEEL.

ULYSSES, CIRCE, ARSIDAS, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, LEBREL, FLORINDE, ASTREA, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, ARCHELAUS, FLORUS, *enz.*

ARSIDAS.

WY hebben u, Mevrouw, met een gezwinde ſtreek,
Langs die gebloemde Laan, en kriſtalyne Beek,
Van verre nagevólgt, tót dat wy zyn gekomen
By u, in deeze plaats, daar dichtgevlochte Boomen,
Niet lyden, dat de Zon haar helle ſtraalen zend:

CIRCE.

Ik heb na deezen kant my willens heen gewend,
Om hier een Avondmaal te houden na behooren.

LEBRÉL.

Een Avondmaal! hoe braaf klinkt dat Lebrél in de Ooren!
Maar ik bemerk hier nóch waar dat ik heenen zie,
Door tak, en telgen, geen gezwinde Dienstboôn, die
Met Taaffel, Schotelen, en diergelyke zaaken,
Zich bézig houden, om de maaltyd klaar te maaken.

CIRCE.

Zet u hier in het rond ter neder, want u zal
Fluks in dit groene Bosch en aangenaame Dal,
Een Dis zyn voorgesteld, daarge u aan zult verzaaden.
Hola! een Taaffel, wel met alles overlaaden.

LEBRÉL.

Mevrouw, aan wie hebt gy tóch dat gebód gedaan?

CIRCE.

Aan die, die myn begeerte al hebben klaar verstaan.

Daar ryst onder een betoverlyk geluid van Zang en Snaarenspel, allengs van onderen opwaarts een Taaffel met veelerhande Spyze; Ulysses, Arsidas, Circe, Florinde, enz. blyven daarom heenen zitten, en de overige daarom staan, tot 'er tyd datze door Trompet en Trommelgeluid gestoord worden. Terwylze aan Taaffel zyn, word 'er een Kunstig en sierlyk Ballet gedanst, welkers verbeeldinge alle de zinnen van Ulysses en zyn vólk tót vreugde en wellust, verwekt.

ULYSSES.

Wat onverwacht gedruis!

ARSIDAS.

Wat willen die geluiden?

FLORINDE.

O Goon! wat zal dit zyn?

CIRCE.

Wat óf dit wil beduiden?
Wat Orelógsgetier vervuld zo dra de lucht
Met bulderend gebaar, en ysselyk gerucht?

ZESTIENDE TOONEEL.

LYBIA, CIRCE, ULYSSES, ARSIDAS, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, LEBRÉL, FLORINDE, ASTRÉA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE, enz.

LYBIA.

De wreeden Brutamont, die gy u kwaamt erweelen
Tót een Bewaarder van uw ſchoone luſtprieelen;
Die Reus, Mevrouw, die gy hier houd gelyk gevaân,
Zich achtende gehoond, vermits hy heeft verſtaan,
Dat gy de Grieken (die wel eer de moordenaaren
Des grooten Polypheem, den ſchrik der menſchen, waren)
Hier door een bly onthaal, en zoete ledigheid.
En aangenaame jagt, en zachte ruſt verleid,
Vergeeten doed hun Land; verlet doet weg te reizen;
En open zet uw hóf, Luſtgaarden, en Paleizen;
Die Brutamont, heeft met een yſſelyk misbaar,
Uit Lilybees Gebergt, een ruuwe en dolle ſchaar
Van Monſters voortgehaald, en ſchrikkelyke Reuzen,
Om zich te wreeken, met u t'zaam de kóp te kneuzen.
Dit is 't gedruis het welk u dreigt met wee en ſmert,
En daar de Zon voor ſchrikt, de Lucht van duiſter werd.

CIRCE.

Helaas! wat voel ik my met angſt en vrees bevangen!

ULYSSES.

Ik zal u voorſtaan. ſa! wilt my myn wapens langen.
Al dat Geſpuis zal ik alleenig tegen gaan,
En met manmoedigheid dien dóllen hoop verſlaan.

ARSIDAS.

Vrees niet, Mevrouw; ik zal uw zyde niet begeeven;
Maar zal, om u te hoên, opzetten lyf en leeven;
Want ik geen leeven acht, daar gy my ſterven ziet.

CIRCE.

Hou ſtand Ulyſſes; want dit is tóch anders niet

Als maar een proef, om klaar te konnen onderſcheiden,
In een baarblykelyk gevaar, wie van u beiden,
Door edelmoedigheid geprikkelt, onbevreeſt,
Zyn groote dapperheid, en zucht, wel allermeeſt
Aan my betoonen zou, dies heb ik deeze ſchaaren
Van Spooken voortgehaald, en door de lucht doen waaren.

ARSIDAS.

Is dit een proef geweeſt, wel aan, de Lauwerkroon
Komt my dan daar voor toe, myn moedigheên ten loon;
Ik mag, ô Koningin! op uwe gunſten hoopen.
Ulyſſes heeft, met naar zyn wapenen te loopen
Geen Minnaars blyk getoond: in 't nypen van de nood
Verliet hy zyn Meeſterſſe, uit vreeze voor de dood.

ULYSSES.

'k Ontken niet dat ik na myn' wapens heb gekeeken;
Maar 'k zeg daar tegens weêr, dat zulks het grootſte teeken
Is van myn' min geweeſt. ik toonde naakt en klaar
Dat ik daar door Mevrouw wou hoeden voor gevaar.

ARSIDAS.

Die ſnedigheid kwam nooit een menſch in zyn gedachten,
Om in een voorval twee oogmerken te betrachten,
't Verſtant kan niet als maar op eene zelve tyd
Een wit bereiken. dies zyt gy den Lauwer kwyt.

UKYSSES.

Door zulken redenſtryd zult gy die ook niet winnen.
Beſchuldigd gy my van te weinig te beminnen,
Om dat ik van de zy van Circe ben gevloôn,
Gy hebt, op haar verbód, uw hulp haar aangeboôn,
En door die daad hebtge u als Minnaar willen toonen;
Derhalven kan dit werk u geen verwinner kroonen.

ARSIDAS.

Indien men op de wet der Ridderſchap wil zien,
Zo moet men in der nood de Juffers byſtand bien:
Ik wou voor Circe niet als Minnaar iet beſlechten,
Maar 'k heb voor haar, gelyk een Ridder, willen vechten.

ULYS-

ULYSSES.

In de oorlóg is een wet, die ons gebied ter vlugt
Na wapens om te zien, op 't minste krygsgerucht.
Dies heb ik 't alles op een tyd, en buiten schroomen,
Als Krygsman, Ridder, en als Minnaar waargenomen.

ARSIDAS.

Ik weet heel wel, dat gy, met listigheid vervuld,
Door uw bespraakte tong, staâg overwinnen zult;
Maar gy had door uw doen, nóch uitwerk van uw Degen,
De goude wapens van Achilles nooit verkreegen,
Die Ajax Telamon, reeds waaren toegeleid.

ULYSSES.

Die won ik door myn deugd, en heldendapperheid;
En nu zult gy eerlang, by Jupiter, aanschouwen,
Hoe ik u met myn Dólk ook zal in stukken houwen.

ARSIDAS.

Veel eer zult gy vergaan door 't vuur van myn gezicht.

CIRCE.

Trekt ge in myn byzyn, dus hoogmoedig, bêi zo licht
Uw zwaarden uit de scheê? waar word gy toe gedreeven?

ARSIDAS.

Uw groot gezach, Mevrouw, wil my die daad vergeeven..

ULYSSES.

Myn doen, kwytschelding, van uw achtbaarheid begeerd.

ARSIDAS.

Want daar is geen gezach, daar yverzucht regeerd.

ULYSSES.

Nóch achtbaarheid by hoon.

LEBRÉL.

De Drommel mag het haalen.
Ik heb myn leeven nooit geweest in avondmaalen,
Of ze eindigden altyd met kyven óf met slaan.

ULYSSES.

Komt herwaart, Grieken, sa! wilt my ten dienste staan.

ARSIDAS.

Komt voort, Trinakria; schoon óf ik schyn verlaaten,

Ik heb een menigte van vaerdige Onderzaaten.
Komt, Dieren van dit Woud, komt, Boomen ry aan ry,
En doet my onderstand, staat uwen Koning by.

De Grieken voegen hen aan de zyde van Ulysses, en een hoop van veelerleije Dieren aan de zyde van Arsidas.

ULYSSES.

Al is 't dat zy zo wel op uw geroep vergaaren,
Als op het zoet geluid van Orpheus zang en snaaren,
'k Zal nochtans al 't Gediert, met eenen al 't geboomt
Verdelgen, tót deez' plaats met bloed zy overstroomd,

ZEVENTIENDE TOONEEL.

KLARYN, *in Aaps gestalte.* CIRCE, ULYSSES, ARSIDAS, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, FLORUS, ARCHELAUS, LEBRÉL, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, CLORISBE, enz.

KLARYN.

'k ZIe tusschen 't Griek sche vólk, aan deeze kust geweeken,
En Dieren van dit Land een fellen twist ontsteeken.
Ik weet niet welke zy dat my te kiezen staat,
Mits ik aan elke kant verpligt ben. ô! wat raad?
Als Griek moet ik 't by de eene, als Aap by de ander houden.

CIRCE,

Indien men hier myn' konst. vermetele, ooit aanschouden,
Zal ik u nu doen zien haar overgroote kracht.
Kom, dikke duisternis, maak hier een twede nacht.
Kom, gloênde bliksemen, kom, dolle donderslagen,
Barst uit de lucht, tót schrik van die my dus mishaagen.

Terwyl dat het Bliksemt en donderd, werd het Tooneel ter yl zo duister, dat zy by de tast in 't honderd vechten.

ARSIDAS.

Waar zytge, Ulysses? hou!

ULYSSES.

Ik zal u met myn dólk

Antwoorden.

FLORINDE.

Ach! 't word hier gelyk een afgronds kólk.

LYBIA.

Wie zou niet yzen!

ASTRÉA.

Wie niet ſchrikken!

KLARYN.

Wie kan kyken,

Of wy nu Grieken t'zaam, óf Tovenaars gelyken?

LEBRÉL.

Terwyl men vecht om ſtryd...

KLARYN.

Terwyl het duiſter is.

LEBRÉL.

Wende ik my Taaffel waard.

KLARYN.

Zet ik my aan den dis.

Ze ſpringen beide op de Taaffel, en vatten elkander.

LEBRÉL.

Saturnus, wat is dit? een Leeuw heeft my beſprongen!

KLARYN.

En Reus heeft my gevat! gants leveren en longen!

CIRCE.

Dat Spys en Taaffel voort verzinkt, op myn bevel.

LEBRÉL.

Wy zakken naar om laeg.

KLARYN.

Wy daalen naar de Hel.

De Taaffel met Klaryn en Lebrél daar op, verzonken zynde, ſcheiden de andere door de duiſternis allengs hen zelven.

Einde van het Derde Bedryf.

VIER-

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld eenBloemenhof, daar in 't verſchiet lucht en zee gezien word.

ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, FLORUS, ARCHELAUS, LEBREL.

ANTISTES.

AL is u t'zaam bewuſt het geen ik zal verhaalen,
Gunt echter my gehoor; vermits men menigmaalen,
In 't uiterſte ongeval, een anders oordeel meer
Dan eigen kennis acht, en aanneemt als een leer:
Op eigen driften mag men nooit geen vonnis vellen,
Men moet altyd een zaak meê aan een ander ſtellen.
Wy zyn, na groot gevaar, daar 't Noodtlót ons meê plaagd,
Door ſtórm en onweêr, hier aan deeze ſtrand gejaagd;
Hier heeft ons Iuno zelf, ter welbekwaamer ſtonden,
Door Iris haar Bodin, een Bloemtak toegezonden,
Die voor het vuil vergift van deeze ſnoode vrouw
Een tegengift zou zyn, en ons behoeden zou,
En toen wy daar door ook geraakt zyn als by 't leeven,
En dat Ulyſſes zich weêr wou te ſcheep begeeven,
Heeft Circe, door haar ſchoon en ſtreelende gelaat,
Den Koninglyke Held bewogen en bepraat,
En heeft alzo betoond, als ieder moet belyên,
Dat min en ſchoonheid zyn de grootſte Toveryen:
Want ſedert giſteren, toen door een twede nacht
Den opgereezen twiſt ten einde wierd gebragt,
Is hunne min zo klaar ons voor het oog verſcheenen,
Dat Arſidas, vol ſpyt en droefenis, met eenen
Geparſt van achterdocht en raazende yverzucht,
Naar zyn beroemde Hóf vertrokken is ter vlugt,
Om zich daar lichtelyk wraakgierig toe te ruſten,
Terwyl Ulyſſes leid verzoopen in zyn' luſten,

En

En onbeſchroomd niet denkt wat onheil hem kan ſlaan;
Dies merkende dat wy allengs verlooren gaan,
Heb ik een vond bedacht, die hem zal doen ontwaaken
Uit deezen dut, met een zyn roem indachtig maaken.
Gy weet, zo dra als hy Trompét en Trommel hoord,
Dat dan (als onlangs bleek) zyn min word uitgeſmoord:
Laat ons hem dan een wyl, en zonder tyd verlengen,
Trompét en Tromgeluid zien voor 't gehoor te brengen,
Van boven uit ons Schip, 't geen ſtil leid op de Reê,
Als óf men zulks tót lóf van hem en Circe deê;
Het zal hem in de ziel een mórgenwekker weezen,
Die van de minneſmert zyn' zinnen zal geneezen.

POLYDOOR.

Uw redenen zyn goed, ik wil, in dit geval,
Den eerſten zyn die daar een proef van neemen zal.

TIMANTES.

Wy treffen tyd en ſtond, mits hy zich nu laat ſtreeleu
Omtrent het Strand, in't ſchoonſt van deeze Luſtprieelen.

ARCHELAUS.

Ik voeg my nevens u, en zal voort met'er daad
Bezórgen in ons Schip wat ons te werken ſtaat.
Antiſtes midlerwyl zal dienen hier te blyven,
En melden Circe, dat ons Bootsvólk zulks bedryven
Ter eeren van hun Vorſt, en lóf van haar gezag.

LEBRÉL.

Indien den raad hier van een Gek iet gelden mag,
Zo zweer ik, by Iupyn, dat gy lui al te zaamen
Zeer magtig kwaalyk doet dit middel te beraamen.

FLORUS.

Waarom?

LEBRÉL.

Waarom? om dat vrouw Circe, van nu aan,
Zo wel weet als wy zelfs wat hier is omgegaan.
Vreeſt voor haar wraak, en om u daar toe op te wekken,
Zo laat Klaryn hier in ons tót een Spiegel ſtrekken,
Die met zyn lange tong, waar mee hy onbeleeſt

En

En kwaalyk van haar ſprak, haar zo vertoorend heeft,
Dat hy nu ſtraf gevoeld voor 't geen hy heeft misdreeven:
Want niemant langer weet waar hy mag zyn gebleeven.

FLORUS.

Dat is maar bloode vrees.

LEBRÉL.

'tIs waarheid die gy hoord.

ARCHELAUS.

Ei, laat de Gek met vreên, en gaan wy ſlechs maar voort.

TWEDE TOONEEL.

LEBRÉL.

JA, ja ga jy maar deur, ik zal alleenig blyven,
Om hier een zaak van meer belangen te bedryven;
Want uit dit wonderlyk en zeldzaam vreemd Gediert',
Het welk hier overal door Boſch en Bergen zwierd,
Moet ik'er een van zien argliſtig te beloeren.
Om hem, op ons vertrek, na Grieken heen te voeren,
Als ons den Hemel uit Sicilien verlóſt,
En dan, door zek're winſt, heb ik gewis de kóſt,
Vermits heel Griekenland zal op de been geraaken,
Om 't wonder Schepſel, dat een ieder zal vermaaken.
Ik heb onlangs het oog op zek'ren Aap geleid,
Die my heel wel bevalt om al zyn geeſtigheid,
En my geſtadig vólgt met aartige grimaſſen,
Ik moet hem met een ſnap eens trachten te verraſſen:
Ik maakte daarom ook van deeze koord een ſtróp;
Maar zacht! ik zie hem guns, wel aan, ik pas dan op

DREDE TOONEEL.

KLARYN *in Aaps geſtalte*, LEBRÉL.

KLARYN.

DIt heenen, by aldien dat ik niet ben bedroogen,
Zag ik myn Makkers ſlus nóch zwieren vóór myne
oogen:

Al is 't dat ik ſints ik een Aap wierd, hier en daar,
Waar ik my heb gekeerd, veel Makkers wierd gewaar.
Ik wil door tekenen verzoeken, dat zy maaken
By Circe, dat ik tót myn eerſte ſtant mag raaken,
Deeze Aaps geſtaltenis verveeld my reê in als.

LEBRÉL.

Daar is hy, nu het Dier de ſtrópkoord om den hals
Geworpen metter vaert. ſa luſtig, zonder draalen,
Het langer wachten kon den aanſlag my doen faalen.
Ik nader. hy is vaſt, en zal my niet ontgaan.

KLARYN.

Lebrél, je wurgt myn keel, ik bid je, laat'et ſtaan.

LEBRÉL.

Grim zo veel als gy wilt, gy zult my niet ontſpringen.

KLARYN.

Ik ben 't, Lebrél, waar toe de króp my toe te wringen?
Is 't niet een vreemde zaak? ô duldeloos verdriet!
Ik ſpreek met goed verſtand, en hy verſtaat me niet.
Och armen bloed Klaryn, wat moet gy al bezuuren!

LEBRÉL.

Hoe danſt hy heen en weêr, wat maakt hy al poſtuuren!
Het is het fraaiſte Dier, dat ik, na myn verſtand,
Zou konnen brengen in 't nieusgierig Griekenland.
Hoor, Monſieur Aap, gy hebt van nu af niet te vreezen,
Wy zullen met menkaar twe braave Makkers weezen.

KLARYN.

Dat hy my niet verſtaat!

LEBRÉL.

Grimaſſemaaker, ſa,
Wees jy maar vry geruſt, en vólg my achter na.

VIER-

TIENDE TOONEEL.

LYBIA, ASTRÉA, LEBRÉL, KLARYN. in Aaps gestalte.

LYBIA.

LEbrél, waar hebt gy u den heelen dag versteeken?
Men heeft u niet gezien. Waar waart gy heen geweeken?

LEBRÉL.

Ik was, tót myn vermaak, op de Apejagt gegaan,
En kyk eens óf ik heb geen braave vangst gedaan.

LYBIA.

Dat is een mooyen Aap! laat ons wat met hem speelen.

LEBRÉL.

Kom hier, myn Beesje, kom, laat jou van haar wat streelen.

LYBIA.

Maar waar toe hem zo vast gestrikt met deezen band?

LEBRÉL.

Ik meen hem hier van daan te voeren na ons Land,
En doen hem, tót vermaak van groote en kleine Hanssen,
Braaf speelen op de Luit, en op de Koorde danssen.

KLARYN.

Hoe, speelen op de Luit, en danssen op de Koord!
Klaryn, waar komt gy toe! wie heeft zulks ooit gehoord?

ASTRÉA.

Maar zeg my eens, Lebrél, waar is Klaryn gebleeven?

KLARYN.

Hier is hy.

LEBRÉL.

Sints ik u te kennen kwam te geeven,
Dat hy die kóst'lykheên en pronksieraaden had,
Heb ik hem niet gezien.

KLARYN.

Dat liegje, vatje dat?

LEBRÉL.

Noch weet in 't minste niet waar hy al heen mag doolen.

KLARYN.

Ik wil.

ASTRÉA.

Hy heeft zich wis uit gierigheid verschoolen.

KLARYN.

Ik raas van ongeduld.

LYBIA.

Vrouw Circe komt daar aan.

LEBRÉL.

Nu durf ik met den Aap niet langer blyven staan,
Zy mogt licht kwaad zyn om dat ik hem heb gevangen.
Kom, Marte,

KLARYN.

Trek zo niet.

LEBRÉL.

Kom, gaan wy onze gangen.

VYFDE TOONEEL.

CIRCE, ULYSSES, LYBIA, ASTRÉA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE.

CIRCE.

HIer in dit groene Dal, van wiens bloemryken kant
Het oog zo wel op Zee kan speleen als op 't Land;
Daar deeze Velden zich beide even schoon vertoogen,
Hoe tegenstrydig zy elkand'ren weezen moogen,
Vermits op Zee een Bosch van Esmerauden vliet,
En dat men hier op 't Land een Zee van bloemen ziet;
Hier, held Ulysses, moogtge u zelven wat verlusten,
En, van de jagt vermoeid als in myn armen rusten.

ULYSSES.

Gy zegt heel wel, Mevrouw, vermits myn ziel alleen
In haar een rustplaats vind, en anders nergens geen.

CIRCE.

Al is 't dat ik u speur verliefd op my te weezen,

Ik heb, Ulysses, nóch staâg uw bedróg te vreezen.

ULYSSES.

Waarom tóch?

CIRCE.

Nademaal ik ben beducht dat gy
Nóch huisvest in uw borst de voor'ge veinzery.

ULYSSES.

Ik hebbe nooit geveinst.

CIRCE.

Wie zeid my dat voor waarheid?

ULYSSES.

Myn zuchten zeggen 't u.

CIRCE.

Ik twyffel aan de klaarheid.

ULYSSES.

Myn' lusten stellen u de klaare waarheid voor.

CIRCE.

Dat ik dit weeten kon,

ULYSSES.

Gy zult het weeten, hoor:
Ondankb're Venus, die wraakgierig, onverbeden,
Zelfs tegens Jupiter en Juno zyt gekant;
Die my met onspoed hebt zo langen tyd bestreeden;
Zo lang gehouden uyt myn lieve Vaderland;
Die my zo lang deed zwerven op de Baaren;
Die al myn onheil hebt gewracht;
Die my, om zelf myn leeven niet te spaaren,
Hier hebt aan deeze strand gebragt;
Hier, daar den Hemel my kwam troosten in myn lyên,
En zuiveren myn hoopelooze kwaal;
Hier, hier, Mevrouw, daar ik verwon uw Toveryen,
Maar niet uw zoete tovertaal;
Dies is'er, mits de Min my t' allermeeste griefde,
Geen grooter Tovery als Liefde.

CIRCE.

Al is 't dat gy uw min dus krachtig my betoond,

Myn

Myn min, die krächtiger in deeze boezem woond,
Houd zo veel krachtiger u aan myn gunſt verbonden.

ULYSSES.

Uit welke reden?

CIRCE.

Hoor, ik zalze aan u verkonden.
Ik, die wraakgierig, wreed, en fel,
Ten tróts van Hemel en van Hel,
My zelven hier een Zetel bouwden,
Daar ik, op dat gy ſchrikt en beeſt,
Gelyk een Koningin der Dieren deezer Wouden,
En als een Hoofdvoogdes der Mannen heb geleefd.
Ja, op dat gy my moogt, tót myner ſchanden,
Vry ſchelden voor barbaariſch, en verwaand,
Al die uit Zee hier kwamen aan te ſtranden,
Zyn door myn Tovery veranderd van gedaant':
En toen ik deeze konſt ook meende aan u te pleegen,
Wierd zy van u beſpót, myn ziel tot u geneegen.
Dies ik, dus van de Min betoverd, nu bevin
Geen grooter Tovery als Min.

ZESDE TOONEEL.

SYRENA, CIRCE, ULYSSES, LYBIA, ASTRÉA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE.

SYRENA.

MEvrouw, de Zangſters zyn gereed op uw beveelen,
Om, volgens hunne pligt, te zingen en te ſpeelen.

CIRCE.

Ik wil nu zang nóch ſpel, vermits Ulyſſes leid
Gevallen in de magt van Morfeus mogenheid,
Waar door hy zich nu ſchier, in deeze koele lommer,
Betoverd van de Min, ſteld buiten alle kommer:
Inmiddels dat hy werd, als tuſſchen weelde en ſchroom,
Geſtreeld van zoete ruſt, verſchrikt van bange droom.
Dat nu het zanggeluit der vog'len hem niet ſtooren.

Dat hy geen bladgeruis der Bloemen koom' te hooren.
Dat nu de kristalyne en snelle Waterbeek
Zich houde stil en zacht, in de afloop van haar streek.
Dat alle dingen nu, tot stilheid aangedreeven,
Terwyl hy leid in slaap, myn' min te kennen geeven.

POLYDOOR, *van binnen, op Trompet en Tromgeluid.*

Op, wapen, wapen, op!

CIRCE.

Wie maakt dit Krygsgeschal,
Daar ik dus straf gebiê dat alles zwygen zal?

ULYSSES, *ontwaakende.*

Die wapenroep, die klank van Trommel en Trompetten,
Beduiden niet als Kryg, en komen my ontzetten.
O Goden! wat is dit? zal nu de traage rust
Verdrukken 't eêl gemoed, en dooven de ôorlogslust?
Ik ben de geen niet die ik plag voor heen te weezen,
Nu ik zo laf my van de wellust laat beleezen.
Wel aan, wat houd my dan, dat ik met volle vlugt
My niet begeef by dit opwekkend Krygsgerucht?
Vaar wel, Mevrouw, vaar wel, ik ga my derwaart spoeijen,
Want nu 'er Oorlog is moet my de min niet boeijen.

CIRCE.

Hou stand, hoe dus? wie maakt hier deeze wapenklank
Dus buiten myn verlóf, en tegen mynen dank?

ZEVENDE TOONEEL.

ANTISTES, ULYSSES, CIRCE, LYBIA, ASTRÉA, THISBE, SYRENA, DIANIRA, CLORISBE.

ANTISTES.

ONs Bootsvólk, dat u als een Thetis dus komt groeten,
Ten aanzien gy hen kwaamt zo dicht aan Zee ontmoeten.

ULYSSES.

Hier valt geen wachten meer, de Kryg heeft my ontwaakt,
Een Orelogssyreen heeft my de ziel geraakt.

CIRCE.

Dat nu de Zangsters, om zyn Krygslust te bedwingen,
Met

Met overzoeten toon, van min en liefde zingen.

DE ZANGSTERS van binnen.

Waar wil Ulysses heen? Ei luister, blyf ons by;
De Liefde is de allerzoetste en grootste Tovery.

ULYSSES.

Wat aangenaam geluid! zou dit myn hert niet trekken?
Daar 't zelfs een zoete nyd moet aan de Vog'len strekken.
Hoe gaat die lieff'lykheid, die vleijery der min,
Zo ver in myn gemoed, zo diep myne ooren in!
Myn geest, nu weêr bedaard, is zo tot min gedreeven,
O Circe! dat zy wenscht na uw geboôn te leeven.

TIMANTES van binnen.

Kryg, wapen, wapen, kryg!

ULYSSES.

Waarom blyf ik nóch staan?
Men roept my tot den Kryg, ik moet ten Oorlog gaan.

DE ZANGSTERS van binnen.

De Liefde zeid: sta stil.

ANTISTES.

„ Ik zal myn hert uitspreeken,
„ Al zoude ik voort van lyf en leeven zyn versteeken.
Ulysses, wat is dit, beroemden Griekschen Held,
Daar u de Krygstrompet niet als van Oorlog meld,
Hoe komt het, dat gy dus, van lafheid overrompeld,
Gerustig, dof en doof, in wellust legt gedompeld?
Gy weet niet, na het schynt, wat misslag hy begaat,
Die vólgen wil het geen dat hem de Liefde raad,
En onderwyl zyn naam door laster laat besmetten.
Ei, luister na die klank van Trommel en Trompetten.

DE GRIEKEN van binnen.

Kryg, wapen, wapen, kryg!

ULYSSES.

Uw les is goed; myn geest,
Antistes, is voorheen heel blind en doof geweest:
Maar nu dit Krygsgeschal, tót in myn ziel gegleeden,
Een mórgenwekker werd van myn manhaftigheeden,

Zal ik my van dien band en minneboei onſlaan.

CIRCE.

Heeft dan myn minneboei zo weinig dank begaan?
Zeg op, Ulyſſes? daar myn armen bêi te zaamen
De banden zyn geweeſt, die u omhelzen kwaamen?
Verbreektmen die zo licht? is dit oprechte loon
Voor zo veel gunſten, door myn min u aangeboôn?
Hoor na dat bly geluid, die lieve Maagdekeelen,
Wier aangename glam bêi hert en ooren ſtreelen.

DE ZANGSTERS van binnen.

O zoete minnery!

ANTISTES.

Men laat het ſchel gerucht
Van Mars geduurig aan nu brommen door de lucht.

DE GRIEKEN van binnen.

Kryg, oorlog, oorlog, kryg!

CIRCE.

Men laat nu Aarde en Wat'ren
Geduurig Minnetoon, met volle weêrgalm, ſchat'ren.

DE ZANGSTERS van binnen.

O zoete minnery!

ULYSSES.

Waar keer ik hert en zin?

DE GRIEKEN van binnen.

Kryg, oorlog, oorlog, kryg!

DE ZANGSTERS, van binnen.

Min, liefde, liefde, min!

ULYSSES.

Hier hoor ik oorlogstoon, en daar van liefde zingen,
Terwyl my beide, liefde, en oorlogsluſt, beſpringen.

ANTISTES.

By 't Oorlog haaltmen roem.

ULYSSES.

Gy hebt zeer wel gezeid.

CIRCE.

By liefde haaltmen vreugd, gunſt en welluſtigheid.

ULYSSES.
Ach! ſchoone Circe, gy hebt ook zeer wel geſprooken.
CIRCE.
Liefde is het zoetſte dat het herte kan beſtooken.
ULYSSES.
Zo is 't gy hebt gelyk.
ANTISTES.
De moedigheid des Mans,
Door Oorlogszegepraal, behaald een Lauwerkrans.
ULYSSES.
Gy hebt al meê gelyk.
ANTISTES.
Herſteld uw fiere zinnen.
En rooit uit uw gemoed het laf en dertel minnen.
DE GRIEKEN, van binnen.
Kryg, oorlog!
DE ZANGSTERS, van binnen.
Liefde, min!
DE GRIEKEN, van binnen.
Kryg, oorlog!
DE ZANGSTERS, van binnen.
Minnery!
CIRCE.
Wie heeft 't end uw hert nu overwonnen?
ULYSSES.
Gy.
Zoude ik my laaten van een and're drift beweegen,
Daar my uw ſchoonheid is zo na aan 't hert gelegen?
O neen! ik ben uw Slaaf; geen roem, behaagd my meer
Dan die, die ik behaal als ik u diene en eer.
Daar is geen grooter lóf, daar ik heb na te trachten,
Als dat ik ſta en blyf alleen in uw gedachten.
Gelukkig duizendmaal is my die ſtond geweeſt,
Toen myn genegenheid geplaatſt wierd in uw geeſt.
CIRCE.
Myn Maagdenrei, treê voor, en zingt, op dit belyên,

Geen grooter Tovery als minnetoveryen;
En gy, Grieken! tergt niet langer myn geduld,
Of weet dat gy uw doen te ſpâ beklaagen zult.

ANTISTES

Helaas! nu zalmen ons, als Ballingen en Slaaven,
Voorzeker, tót ons leet, aan deeze Kuſt begraaven.

DE MAAGDEN van binnen, en buiten.

De zegen is aan ons, Ulyſſes blyft ons by,
De Liefde is de allerſterkſte en grootſte Tovery.

ACHTSTE TOONEEL.

ANTISTES.

O Spyt, myn overleg kon deeze ſmaad niet weeren.
Ik moet met ſchande en ſchaamd weêr na myn Makkers keeren.

DE MAAGDEN altezaamen van binnen.

De Zegen is aan ons, Ulyſſes blyft ons by,
De liefde is enz.

NEGENDE TOONEEL.

CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, THISBE, SYRENA, DIANIRA, CLORISBE.

CIRCE op eenig van ver doordringend Trompet en Tromgeluid,

WAt's dit? daar ik nóch ſtraks, met overſtrenge wetten,
Den Griek verboden heb zich tegen my te zetten,
Wie óf met dit gerucht dan myne gramſchap tergt?

FLORINDE, na dat zy Circe haaſtig en verbaaſt is tegen gekomen.

Dit krygsgeſchal, 'tgeen dreunt door Boſſchen en Gebergt'
Komt van geen Griek, ô neen, het zyn veel zwaarder rampen,
Daar wy, door 's hemels wil, meê zullen moeten kampen.
Prins Arſidas, dien u, als Minnaar, langen tyd,
Heeft aangebeên, gevleid geliefkooſt en gevryd,
Is vol van yverzucht, en zeer ontſtelde zinnen,
Mits gy beſtond voor hem Ulyſſes te beminnen,

Ver-

Vertrokken na zyn Hóf, van waar hy, met'er vaart,
Om zich te wreeken komt zo moedig herrewaart,
Gelyk als óf hy zelf den Hemel wou vernielen,
Na dat hy met een Vloot ontzachchelyke kielen,
Vol van gewapende Sóldaten, deeze ſtrand
Heeft aangedaan, en hier in ſtilheid is geland,
Verzeld met Lycidas, die vol argwaanigheden
Meê deeze plaats verliet, en om die kleine reden,
Van maar te zien dat ik met held Ulyſſes ſprak,
Zich inbeeld, dat ik hem myn trouwe liefde brak.
Ik die verzekerd ben dit alles wel te weeten,
Mits ik, tót myn vermaak, aan Zee was neêrgezeten,
Heb hen gewapend bêi zien ſpringen op het land,
En, in een ogenblik, al 't omgelegen ſtrand
Bedekken, met een ſchaar ontelbaare Oorlógshelden,
Zelf Arſidas van ver deez' woorden hooren melden:
Nu moet, Kloekmoedig Heir, door ons manhaft beſtaan,
De Toverés met al haar Toverwerk vergaan;
Op dat wy dit Gebergte ons met geweld ontnomen,
Zo aan de Kroon weêr van Trinacria doen komen.
Dierhalven, mits u dreigt een merkelyk gevaar,
Kom ik hier vlutig heen, en breng u deeze maar.
Wil u dan, zo gy kunſt en magt hebt, fluks verweeren
Om twe wraakzuchtige Krygshelden af te keeren.

CIRCE.

Al zacht, het is genoeg. dóch eer nóch dit geſchal
Ulyſſes ooren raakt hier in dit Bloemendal,
Of eer hy weder werd tót Oorlóg aangedreeven,
Is 't nodig, dat wy hem den Slaapgód overgeeven;
Dan wil ik, zonder hem, met u te zaam' verzeld,
Dien wrevelmoedigen 't hoofd bieden in het veld.
Gy zult myn Krygsheir zyn; wy hebben niet te vreezen
Dat wy niet ſterk genoeg nóch magtig zullen wezen;
Al is ons Leger klein, myn kunſt zal met'er vlugt
Een Heir van Spooken doen verſchynen uit de lucht,
Als Voet, en Paerdevólk, dewelke aan alle zyden.

Na oogenſchyn, voor ons manhaftig zullen ſtryden.
Gaat heenen dan, en tracht dat gy u altemaal,
Ontbloot van hoofdſieraad, en alle Venuspraal;
Om met gepluimde helm uw hairen te overtrekken,
En met gevoerden ſchild uwe armen te bedekken.

LYBIA.

Mevrouw, ik zal dit lyf voor u ten óffer biên.

ASTRÉA.

Gy zult my in den ſtryd gelyk een Pallas zien.

THISBE.

Ik, als een Venus, zal den grooten Mars doen buigen.

SYRENE.

De Zon zal van myn moed en dapperheid getuigen.

CIRCE.

Op zulk vermoên zal ik de Krygstoon laaten ſlaan.

DIANIRA.

Dat heel Sicilje in vlam en oproer ſchyn' te ſtaan.

CLORISBE.

Dat onze wapenmagt het alles ſchyn' te tergen.

FLORINDE.

Dat Circe lang, na wenſch, regeer in deeze Bergen.

LIBIA,

Dat zy vol liefde, na een zegenryken ſlag,
Den held Ulyſſes weêr in de armen komen mag.

Einde van het Vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld een Lusthof, daar in 't verschiet een Slaapkoets, en Bergen, Rotsen, Lucht, en Zee gezien worden.

LEBRÉL, KLARYN, *in Aapsgestalte.* ULYSSES, *in de Slaapkoets.*

LEBRÉL.

NU wy dus eenig in dit Lusthof zyn gebleeven,
Moet ik u, Monsieur Aap, weêr eens een les opgeeven.
De sprong rondom, die ik u flusjes heb geleerd,
Hoe is die? lustig dan! 't is goed, o ja, ik zweer't.

KLARYN.

Waar kom ik toe, wie kwam dit ooit in zyn gedachten?
Ik moet staâg springen, of van honger schier versmachten.
Wat heb ik deur kwa snap myn zelven kwaad gedaan!

LEBRÉL.

Zit nu eens fraaitjes op.

KLARYN.

Daar valt geen weig'ren aan.

LEBRÉL.

't Is braaf! om ook uw hand in 't kleeden my te lienen,
Zo zelje my gelyk als kamerling bedienen.
Daar neem die Spiegel an, maar breek hem niet, en sta
Dan fraai eens overend, zo! volg my nu zo na.

KLARYN.

Ik ben nieusgierig wat ik voor een Aap mag lyken,
Ik moet my met gemak eens in dit glas bekyken.
Help, Iupiter, ik schrik van myn mismaakt gelaat!

Al kykende in de Spiegel ontvliegt hem het Aapenkleed.

Wel hoe, nu lyk ik weêr myn zelven op een draad!

LEBRÉL.

Wie sprak hier datelyk?

KLARYN.

Wel, dat is wat bezonder.

Wie

Wie zou het zyn, als ik?

LEBRÉL.

Klaryn, ben jy 't? dat 's wonder!

KLARYN.

Hoe, ben ik nou Klaryn? wel zeker dat 's een klucht,
Ik ben een Aap.

LEBRÉL.

De Droes! myn Aap is op de vlugt.

KLARYN.

Ik ben hem.

LEBRÉL.

O wat raad! myn Aap, myn Sim, myn Meerkat,
Myn Marte, myn Kapous, óch, óch, dat ik hem weêr had!

KLARYN.

Hier is hy.

LEBRÉL.

Waar? ei zeg, ik wou dat jy hem wees.
Myn Aap, myn mooije Kat. myn Kees, myn gaauwe Kees!

KLARYN.

Ik ben hem.

LEBRÉL.

Jy gebruikt hier maar een gekke parte.
Ik vraag jou na myn Aap, myn Baviaan, myn Marte.

TWEEDE TOONEEL.

ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, *met Achilles wapens, bestaande in Helm, Harnas, en Schild?* KLARYN, LEBRÉL, ULYSSES, *in de Slaapkoets.*

ANTISTES.

Wie hier?

KLARYN

Wy beide, Heer.

LEBRÉL.

O laci, wat verdriet!
Daar loopt nou al myn hoop, en arbeid in het riet.

ANTI-

ANTISTES.

Zeg ons, Lebrél, waar is...

LEBRÉL.

Den Aap? nóch korts te vooren,
Mit zo Klaryn hier kwam, heb ik het Beest verlooren.

ANTISTES.

Hoe is het met de Gek, nóch slimmer als het plag?
Ons vraagen is waar held Ulysses weezen mag?

LEBRÉL.

Die rust op deeze Koets, en leid in diepe droomen.

ANTISTES.

Zo zyn wy hier nóch ter bekwaamer tyd gekomen;
Want nu dat Circe, toen zy heenen ging na strand
De Scheepen te bezien, op heden hier geland,
Ulysses leggen liet in droomende genuchten;
En dat wy t'zaam' den Held, door zo veel krygsgeruchten,
Gelyk'er zyn van ons, om beters wil verricht,
Niet brengen konden tot bevord'ring van zyn pligt,
Dat nu de Wapens van Achilles dan verstrekken
Een Krygsbazuin, om hem uit wellust op te wekken.

TIMANTES.

Dat deeze Wapens hem den zegenryken tyd
Indachtig maaken van den overwonnen stryd,
Wanneer hun Eigenaar in de opene oorlógsvelden,
Zich groene Lauweren op 't moedig' voórhoofd stelden,
Op dat zy mogen zyn, als moede en afgestreên,
Een Mórgenwekker van zo veel vergetelheên.

POLYDOOR.

Dat deeze konstige beroemde Veldbanieren,
Die nu Ulysses hoofd en borst en armen sieren,
Hem doen verlaaten 't Hof, en dit getoverd woud,
Der vleijende Syreen, die hem gekerkerd houd.

ARCHELAUS, *na dat de Grieken de Wapens voor de Slaapkoets neergezet hebben.*

Praaltekens van den Held, die 't overwonne Trooijen.
Staâg op haar smokende asch doet brakke traanen strooijen

Zo dikmaal zy herdenkt heur alverdelgb're gloed;
Gy, die nóch vochtig zyt van der Trojaanen bloed,
Wilt nu al zwygende zelf voor u zelven spreeken,
Lyd niet dat gy in hoek of winkels werd versteeken
Vermits de warmte nóch in u niet is vergaan,
Die gy wel eer van held Achilles hebt ontfaân.

FLORUS.

Ulysses droomd noch al; maar laat ons van te vooren
Vertrekken, eer wy hem in zyne rust verstooren:
En stellen deeze zaak nu vorder aan 't Geval,
Dat onzen toeleg licht behulpzaam weezen zal.

DERDE TOONEEL.

ULYSSES *in de Slaapkoets ontwaakende.*

IN wat bezwaarde rust, was ik terstond gekomen!
Ik was niet recht in slaap, noch in geen sluim'rig droomen;
Een laffe doffigheid had myn gemoed vermand,
En maakte my als dom, en buiten myn verstand.
Wel hoe! wat zie ik, ben ik hier alleen gebleeven?
Kan ik een oogenblik dan zonder Circe leeven?
Gewis het brein was my daarom gelyk verdoofd,
Mits haar afweezenheid my van haar glans beroofd.
Ach! Circe, waarde Vrouw! maar wat is dit te zeggen?
Vinde ik de Rusting hier van held Achilles leggen?
O konstig Wapentuig! ô treffelik gezeet!
Wel eer door Thetis last van Mulciber gesmeed,
Wat is 't met u? gy legt my hier wel voor de voeten,
Maar tót geen ander einde, als dat gy zelf zult moeten
Belyden, dus versmaad, verstooten, en veracht,
Hoe nu myn dert'le min den Oorlogsgód belacht;
Gy zult geen prys nócht lót meer in de kryg ontfangen,
Maar in den Tempel van de Liefde zyn gehangen,
Daar gy van nu voortaan, hoe wyd gy waard beroemd,
Werd als ten graave der vergeetelheid gedoemd.

VIERDE

VIERDE TOONEEL.

GEEST *van* ACHILLES, ULYSSES.

ACHILLES GEEST *van onderen, op 't geluid van een overkleede Trommel.*

WAcht u een Hoonder van myn wapenen te weezen.

ULYSSES.

Wat stem óf dat wil zyn, wiens forsheid my doet vreezen.
Ik hoor een overklede onstelde Trommel slaan,
Gelyk als óf'er een Lyksuitvaard wierd gedaan.
Wie is hier oorzaak van?

ACHILLES GEEST *van onderen.*

Een die gehoond, vol tooren,
Zyn wraak zoekt.

ULYSSES.

By aldien ik oogen heb en ooren
Daar ik meê zie en hoor, zo komt dit naar geluid
Van stem en Trommel bêi ter diepen Afgrond uit;
De moeder Aarde, die niet langer wil verdraagen
Het geen haar drukt, begint te loeijen, en by vlaagen
Een wolk van rook en vlam te werpen na de lucht.
Ik sta versteld, van dit gezicht, en dit gerucht!
Te meer nu ik een Tombe, in deeze dikke waassem,
Zie opwaarts stygen. Goôn, ik hyge na myne aassem!
Gy, die hier onder de asch, en in den graave legt,
Wie zyt gy?

ACHILLES GEEST *in zyn Tombe, met floers overdekt.*

Ingeval dat gy daar van te recht
Wilt buiten twyfel zyn, en my voor u ondekken,
Moet gy my naad'ren, en dit zwarte floers aftrekken.

ULYSSES *het floers afgedaan hebbende.*

't Zy dat de bleekheid van uw deluw aangezicht,
Myn eenig opmerk, óf heel weinig, tot bericht,
Om u te kennen, geeft; 't zy dat ik, door 't beschouwen,
Van uw gevreesde romp, myn oog naauw derf betrouwen,

Ik zeg u echter dat gy held Achilles zyt.

ACHILLES GEEST.

Ik ben zyn eed'le Schim, vol argwaan, en vol ſpyt,
Die uit het zalig Dal, en door de zwarte ſtroomen
Van Styks en Acheron, te rugge ben gekomen,
Op dat my nimmermeer die ſchandelyke ſmaad
Gebeuren zoude, dat myn wapen, 't geen hier ſtaat,
Zou in den Tempel van de Liefde zyn gehangen,
Hoewel alreê gedoemd die ſchimp en hoon te ontfangen:
De Goden zelfs, hier in eendrachtig met elkaâr,
Gehengen niet, dat nu een ander Eigenaar
Daar van een Hoonder zy; maar dat het na deeze uuren,
Ter eeren van myn Graf, mag de eeuwigheid verduuren.
Daarom, vervrouden Griek, die U de Minnewet,
Heel onderwerpt, en dus uw naam en faam beſmet,
Keer tot u zelven; ſteld wellustigheid ter zyên;
Verbreek de banden van de minnetoveryen;
Verlaat Trinacria; begeef u op de Zee;
Het is der Goden wil, dat gy van deeze Reê
Vertrekken zult, en weêr Neptunus baaren peilen,
Tot gy met goede wind myn Grafſteê zult bezeilen,
Daar myn denkwaardige aſch een eeuwige eer ontfangt,
Als gy dit Harnas aan myn hooge Grafnaald hangt.
Sla dit gebod wel ga, óf 't zal eerlang geſchieden,
Dat u een blikſemſlag het weder zal gebieden.

De Tombe verzinkt, en de Slaapkoets verdwynd in de Lucht.

VYFDE TOONEEL.

ULYSSES.

WEl aan, gy koude Romp, die niet als afſchrik baard,
Ik zal uw eiſch voldoen. De Tombe zinkt in de aard,
De Slaapkoets die verdwynd. help, Jupiter! wat zwaaren
Verſchrikkelyken zaak, is my hier wedervaaren!
En ſchoon 't maar Spookſel is, myn vrees doet evenwel
Dat ik, het geen ik zag, niet buiten twyfel ſtel.

ZESDE TOONEEL.

ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, LEBRÉL, KLARYN, ULYSSES.

ANTISTES.
MYn Heer, hoe dus bezwaart?

TIMANTES.
Wat is u voorgekomen?

POLYDOOR.
Wat maakt u dus ontſteld?

ARCHELAUS.
Wat is 't dat u doet ſchroomen?

FLORUS.
Hoe zyt gy zo verſchrikt?

LEBRÉL.
Hoe beeft gy tóch zo zeer?

KLARYN.
Waar vreeſt gy voor?

ULYSSES.
Voor my.

ANTISTES.
Wat is 'er dan, myn Heer?

ULYSSES.
Ach, waarde Vrienden, 't is nu tyd voor my te ontwaaken,
Om uit dit warrig Net der Tovery te raaken:
Op dat de dapperheid eens kome tót verhaal,
En over 't arg bedróg der Liefde zegepraal.
Maar, waar is Circe heen?

ANTISTES.
Zy wou geen tyd verliezen,
In 't zien, wat Schepen dat hier tans een Haven kiezen,
't Geen oorzaak is dat wy dus traden herwaart aan.

ULYSSES.
Wel, onderwyl dat zy haar zórg'loos voor laat ſtaan
Dat nóch myn boezem blaakt van minnetoveryen,

Laat ons dan, inder yl, van hier naar Ze toe tyen;
Langs deezen kant, daar zy 't het minste zal vermoên;
Vermits de baaren daar wel 't allermeeste woên:
En op dat geen gerucht verwittigt ons bedryven,
Zo zullen wy het Schip hier moeten laaten blyven,
En vlugten met het Boot; de vlugt, in deezen staat,
Verstrekt ons heden nu voor een doorluchte daad;
Want minnetovery werd nimmer overwonnen,
't En zy den stryd met haar werd vlugtende begonnen.

ZEVENDE TOONEEL.

CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, SYRENA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE, *met haar leidende* ARSIDAS *en* LYCIDAS, *als gevangenen.*

CIRCE, *na eenig zegenpraalend Trompet en Trom geluid.*

DAt nu het Orelógstrompet en tromgerucht
Vry dreune door 't Gebergte, en buld're door de (lucht,
Vermits ik als Heldin en Winnaares, den zegen
Heb over Arsidas en Lycidas verkreegen,
En held Ulysses dus met vreugd in de armen keer.

ARSIDAS.

O Circe! gy hebt ons door waare tegenweer
Niet overwonnen, maar door uw gevreesde Schaaren,
Die gy, door zwarte konst, oogschynelyk deed waaren,
Voor de oogen van myn Vólk, byna door schrik versmacht,
Hebt gy myn Heir verstrooid, en op de vlugt gebragt.

LYCIDAS.

Ik had niet anders voor, als maar, vol minnekwaalen,
De schoone Maagt Florinde uit uw geweld te haalen:
Hoe konde ik tegen haar dan stryden, als ontzind,
Daar zy de geene is die myn hert en ziel verwint?

CIRCE.

Wel aan dan, Lycidas, zyt gy om haar gevangen,
Om haar zult gy dan ook uw vryheid weêr erlangen.
Ulysses, waarden Held, ontslaa uw hert en zin

Nu eens van achterdócht en yverzieke min;
Schiet uit uw diepen slaap; verlaat de Lustprieelen,
Die u met al heur pracht en aangenaamheid streelen;
En zie wat zege ik hier op heden heb behaald,
Op dat gy daar met my meê over zegepraald.

ACHTSTE TOONEEL.

ULYSSES *met zyn vólk in het Boot, waar uit de Trompet geblaazen werd.* CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, SYRENA, enz.

CIRCE.

MAar, hoe! wat valsche klank vuld onverwacht myne ooren?

FLORINDE.

My dunkt zy komt uit Zee.

LYBIA.

Indien ik recht kan hooren,
En merken, komt zy uit het Boot van 't Griekſche Schip;
Zie daar, hoe 't zich vertoond van achter deeze Klip.

ASTRÉA.

En uit het zelve Boot; hoe ver in Ze geweeken;
Zo ik my niet bedrieg, hoor ik Ulysses spreeken.

ULYSSES.

Gy haatelyk Gebergt, dat steil en hoog van tóp
Uw spitse kruinen steekt tot in den Hemel op,
Ik ben op uw bedróg Verwinner; 'k ga met zegen
Gelyk een Thezeus uit uw doolende ommewegen;
Vermits ik my gelyk een Edipus onsla
Van uw doortrapte Sphinx, vol woedende ongenaâ;
En te eenemaal ontruk de minneslaavernyen,
De grootste Tovery van alle Toveryen.
De Goden geeven ons, na volle wensch en eisch,
Een goede wind op Ze, en voorspoed op de reis.

NEGENDE TOONEEL.

CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, SYRENA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE, ARSIDAS, LYCIDAS.

CIRCE.

Vertoef, ô wreeden Griek! vol looze en ſchalke treken,
Op wien ik ben in liefde en niet in haat ontſteeken;
Wilt gy, terwyl ik dus in volle zegepraal
Den zegen over twe manhafte Prinſen haal,
Die ik, als Winnaares, kom ſleepen voor uw voeten,
Dat ik myn ongeval aan u zal klaagen moeten?
Ei hoor! maar neen, dat nu de geen, die gy verſmaad,
Om u geen droeve zucht nócht brakke traanen laat;
Op dat ik u, door 't oog vol traanen, 't hert vol zuchten,
Geen wind nóch water geef, om ſneller weg te vlugten.

FLORINDE.

Mevrouw, het is tóch maar een vruchtelooze klagt,
Vermits Ulyſſes, vol ondankbaarheden, tracht
Met riem' en zeilen, uw getergden toorn te ontwyken.

LYBIA.

Hy ſchynd voor ons gezicht naauw iets meer te gelyken.

ASTRÉA.

Hy heeft de groote naauw, de welk een Vogel heeft,
Die zich van ver' vertoond, en dicht op 't water zweefd.

CIRCE.

Nu zyt gy, Arſidas, reeds van uw hoon gewroken;
Maar neen, ik dool hier in, en heb verkeerd geſproken;
Een edelmoedig hert wreekt zich deshalven niet,
Schoon 't een onlukkige vol rouw en droefheid ziet.
Zyt gy een Edelman, zo wil, tót myn bederven,
Uw ſtaal in 't roode bloed van mynen boezem verven;
Het is geen wraak, ô neen! maar mededogenheid,
Als een bedroefde zo het leeven werd ontzeid.
Volvoer dit, eer ons is dat vlugge Paerd ontweeken,
Dien ſnellen Dolfyn zich heeft voor ons oog verſteeken.

Ei

Ei hoor! maar neen, dat nu de geen die gy verſmaad,
Om u geen droeve zucht nóch brakke traanen laat;
Op dat ik u, door 't oog vol traanen, 't hert vol zuchten,
Geen wind nóch water geef, om ſneller weg te vlugten.
Maar wat beklaag ik my? ben ik die Circe niet,
Die myn Beleediger kan brengen in 't verdriet?
Ontſteld u, golven dan, verheft u nu gy Baaren,
En wilt vry Bergen hoog tót in de Wolken vaaren.
Heeft hy den Bloementak, die hem de Koningin
Des Hemels heeft geſtuurd, door Iris haar Bodin,
Om zich te hoeden voor myn konſt en Toveryën,
Hy zal zyn Boot voor 't woên der Winden niet bevryën,
Dat nu de Zee gelyk een brandende Ethna ſtaat;
Het blaauw Gewelfſel al zyn bliksems neder ſlaat.
Laat zien óf ik myn konſt nóch zal vergeefs verſpillen,
En óf'er Godheid is die deezen ſtórm kan ſtillen.

TIENDE TOONEEL.

GALATHEA *op haar wagen, voortgetrokken van Syrenen en Dolfynen onder het geluid van een Zeetrompet, en aangenaam Muzyk.* CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, SYRENA, THISBE, DIANIRA, enz.

GALATHEA.

ZY is'er al, die de ongeſtuimigheid
Der Baaren temt, en 't onweêr nederleid.

CIRCE.

Wie zyt gy, die hier op een Zegekar gezeten,
My nad'ren durft? en dus hoogmoedig en vermeten
De ontſtelde Baaren ſtilt; u tegens my verzet;
Den heelen toeleg van myn toornigheid belet?

GALATHEA.

Ik, die hier op myn Wagen ben verſcheenen,
Door 't brakke Nat, en witte ſchuim der Zé,
Getrokken van Dolfynen en Syrenen,
Ben Doris krooſt, de Nimphe Galathé,
Die eertyds al myn luſt en welbehaagen,

Op de Ed'len en jonge Acis had geleid,
Welk, door de hand en yverzuchtigheid
Van Polypheem, ellendig wierd verſlagen;
Dóch tót myn wraak door Held Ulyſſes kwam,
Die deezen Reus 't gezicht, en 't licht benam.
Zo dat ik nu dien braaven Held der Helden
Myn'hulp moet biên, en deeze daad vergelden.
Ik heb daarom van Gód Neptuin verzócht,
Dat hy my, op myn bede, wou gehengen,
Dat ik den ſtorm en 't onweêr ſtillen mogt,
De ontſtelde zee weêr tót bedaaren brengen.
Het geen hy my terſtond heeft toegeſtaan,
En ook gelaſt nóch zelver daarenboven,
Dat ik, gelyk een Zeegodin, zou gaan,
En al uw Vlam, en Blikſemvuur, verdooven.
Hier op heb ik, na myne ontfangen magt,
En na myn pligt, de kriſtalyne Baaren,
Zeer ſpoedig op myn Zeekoets doorgevaaren,
En zo uw konſt in yl tót niet gebragt.

ELFDE en laatſte TOONEEL.

CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTREA, SYRENA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE ARSIDAS, LYCIDAS.

CIRCE.

STrekt uw gebied op Zee, en hebt gy daar vermogen,
Myn krachten zyn op 't Land my nóch niet heel ontogen;
Want nu ik my op dien wegvlugtenden Tieran,
Van al myn hoon en ſmaad, in 't minſt niet wreeken kan,
Dat dan myn prachtige Luſthoven altezaamen,
Die door myn Toverkunſt hier ſtand en ſierſel naamen,
Verdwynen als een rook; dat zelf de helſche gloed
Hier ſpuuwe Vuur en Vlam, gelyk als Ethna doet.
Op dat de Zon en Maan daar door gelyk verduiſt'ren.

Ter-

Terwyl Circe de vyfbovenste vaerzen spreekt, veranderd het Tooneel in een ydele lucht en duistere plaats, en men ziet van ond'ren een vuurbraakende Kólk opbarsten.

ASTREA.

O Goôn! zie alle ding hier van zyn glans ontluist'ren!

LYBIA.

Wat wonderwerk is dit!

FLORINDE.

Wat warring onder een!

ARSIDAS.

Wat ysselyken Kólk!

LYCIDAS.

Wat helsche schrikk'lykheên!

FLORINDE.

Men vliede dit gevaar.

LYBIA.

Astréa, vliê.

ASTREA.

Vliê, Thisbe.

THISBE.

Vliê, Dianira.

DIANIRA.

Vliê, Syrena.

SYRENA,

Vliê, Clorisbe,

CLORISBE.

Kom dan, Florinde, vliê.

FLORINDE.

Vliê, Lycidas, kom ras.

LYCIDAS.

Prins, Arsidas, aan 't vliên.

ARSIDAS.

Ik vólg, Prins Lycidas.

CIRCE.

Verschynd, gy Spooken, die hier t'zaam gekerkerd waaren,
Om met my naar de Poel des Afgronds heen te vaaren.

Acht Spooken, komen van onderen, van boven, en van ter zyde, met Toortsen in beide handen, en Omzingelen Circe.

Dat zelfs de zwarte Nacht geen uitvaard my ontzeid,
Terwyl de bleeke Dood my hier een Graf bereid,
In deezen wyden Kólk, die uitbraakt vuur en vonken,
En sleept ons te gelyk naar de onderste Spelonken;
Vermits ik stervende het zeggen waar bevin:
Geen grooter Tovery als Tovery der Min.

Zo haast als Circe, het laatste Vaers, heeft uitgesprooken, word'er door de Spooken, een Balet, rondom haar heen gedanst, die na het zelve geeindigt te hebben, te gelyk met Circe, in de vuurbraakende Poel verzinken.

EINDE.

